

# הידברות

עונג שבת

פרשת בראשית | גיליון 521 | כ"ה בתשרי תשפ"ב  
 לתגובות: oneg.shabat@htv.co.il  
 להפצת העלון - 073-2221388  
[www.hidabroot.org](http://www.hidabroot.org)

העלון מוקדש לעיני ציון בן עמליה | לעיני פונגה בן טורי | לעיני מרדכי בן עזיהו | לעיני דבורה ודוד אברהם | לרפואה שלמה וכל הישועות אילנה בת מחבבה | לרפואה שלמה וכל הישועות תומר בן אילנה | לזיווג הגון וכל הישועות אורפז בת חנה

להקדשת העלון חייגו: 073-2221388

### זמן כניסת ויציאת שבת

מוצ"ש ר"ת	מוצאי שבת	כניסת השבת	יירושים
19:39	18:58	17:48	ירושלים
19:36	19:00	18:05	תל אביב
19:37	18:59	17:57	חיפה
19:39	19:00	18:06	באר שבע

## וַיְכַלּוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ

האם לכל מצווה יש טעם? טעימה מעומק טעמי המצוות

מורנו הגה"ר זמיר כהן שליט"א

ל בר דעת מבין שחכמת הנברא קטנה לאין ערוך מחכמת הבורא, וללא ספק, בכל מצווה שציוונו טמון עומק רב, וכל המבין זאת מקיים את מצוות התורה עם כל פרטיה ודקדוקיה, גם אם אינו מבין כראוי את הסיבה לכל פרט. אולם לפעמים, אדם שטרם זכה לטעום מרבדיה העמוקים של התורה ולהתפעל מנפלאותיה, עלול לעיתים לחוש בלבו תחושת תמיהה ואפילו פקפוק, האם באמת יש בפרט ההלכתי הזה היגיון? ומתוך כך עלול להתקרר חלילה ולקיים רק מצוות שהוא מבין בהגיונו. וכפי שעיינונו ראות שיש אנשים המקפידים מאוד שלא להבטיח אש בשבת, אך בהלכות בורר או סחיטה אינם מקפידים.



והאמת היא שעל האדם לעמוד בענווה לפני מלכו של עולם, ובפרט אם לא עמל בתורה כל היום במשך שנים רבות, ומטבע הדברים אין השגתו מגעת להשגת בני התורה העמלים בה כל ימיהם ותורתם אמנותם. ודווקא הם - מכירים בערך התורה, ועומדים לפני דבריה בענווה ובהתבטלות.

לטעימה מהעומק הטמון במצוות התורה, נציג שתי דוגמאות מהלכות שבת (מההקדמה לשו"ת "נור כהן" חלק ג), ונראה לענ"ד שהם לאמיתיה של תורה. כידוע, המשנה (שבת פ"ג מ"ב) מונה שלושים ותשע מלאכות האסורות בשבת, אשר אודותיהן הורה ה' למשה שעל אף חשיבות בניית המשכן, יש לשבות בשבת מכל המלאכות הללו. ומכאן שכל אחת מאותן ל"ט מלאכות, מוגדרת בשם מלאכה שאסור לעשותה בשבת.

ומפני מה נצטוונו על שמירת השבת? הדבר מפורש בתורה: "וַשְׁמֵר וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשַּׁבָּת וְכוּ' בְּיַמֵּי גֹבְהֵי יִשְׂרָאֵל אוֹת הוּא לְעַלְמֵךְ, כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה ה' אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ וכו'" (שמות לא, יז). במילים אלה מודיענו הקב"ה ששמירת השבת היא אות ומבחן לאמונה. אם היהודי שובת ביום השביעי מכל מלאכה, הרי הוא מכריז בכך כי ה' ברא את העולם בששת ימי בראשית ושבת ביום השביעי. אך אם הוא עושה חלילה מלאכה ביום השבת, מעשהו מוכיח שחס ושלום אינו מאמין בבורא העולם. וכשמלך העולם מודיע שזה המבחן, מוטלת עלינו זכות



### שאל את הרב

הג"ר אברהם יוסף שליט"א

האם מותר להכניס תבנית קוביות קרח למקפיא בשבת?

מותר להכניס בשבת תבנית מים כדי להקפיא, בין אם צריך את הקרח בשבת, ובין אם לא בטוח שיצטרך בשבת.  
 מה צריך לעשות אם התפליין נפלו ח"ו על הרצפה?

2 בראשית ברא אלוקים... דינאל בלס



3 מחקרו מהלקסיקון הרב יצחק פנגר



5 מדיני שנת שמיתה הרב ירון אשכנזי



6 בזכות שושנה זו חיים ולדד



10 לא לריאליטי עודד הרוש



11 לא פחד מהגמרא דודו כהן



14 קצת יותר, לאחר מנוחה פוקס



מגיע לכם נופש מדהים

## אחרי החגים

במלון ניר עציון

בואו להירגע לנפוש ולנשום אוויר פסגות בנופש מיוחד שלא יישכח!

הרצאות מרתקות עונג לנשמה חדרים מפוארים | בריכה מקורה ארוחות שף מפנקות

בהשתתפות הרה"ג זמיר כהן • הרב חיים זאיד

הבטיחו מקומכם: 073-222-1-270 מס' המקומות מוגבל

פר' יראת חמישי-שבת 21-23/10 ט"ו-י"ז חשוון

העלון טעון גניזה | נא לא לקרוא במהלך התפילה



# היהודי החושב

דניאל בלס

# בראשית ברא אלוקים...

הבריאה כולה נבראה, אך הבורא קיים תמיד ללא התחלה. כיצד?

פירוש המילה "נצחי", איננה "זמן ארוך מאוד", כפי שיכול אדם לנסות לדמיין בטעות.

מה זה זמן?

לפי המדע, זמן הוא תנועה.

לדוגמה: מחוגים של שעון נמצאים בתנועה, ואת תנועת המחוגים נוכל לתאר במושגים של "לפני" ו"אחרי", למדוד כמה זמן חלף במעבר בין מקום אחד למקום אחר בשעון.

מה קורה אם חפץ לא נע ולא משתנה בשום צורה או דרך?

ובכן, אם אין שינוי ותנועה - אין זמן! אפשר לכנות מצב כזה כנצחי: קבוע ובלתי משתנה.

כשאנו אומרים "נצחי", פירוש המילה הזו היא: מצב קבוע ללא שינוי ותנועה.

הנצחי איננו מזדקן, איננו מתרחב, איננו מתחלק לחלקים או מתפרק, וגם לא נע ממקום למקום בחלל. הנצחי נשאר קבוע ויציב במצבו התמידי - לנצח!

אבל אם חפץ כן משתנה, כן מזדקן, כן נע ממקום למקום, עצם התנועה והשינוי שבו מוכיחים שהוא מוגבל למערכת של זמן, ועל כן, שהיתה לו התחלה ("לפני").

לכל דבר שיש לו התחלה, יש כמובן גם מתחיל - בורא שיצר אותו.

עד כאן העקרונות. כעת נשאל שאלה מעשית: האם ייתכן שהעולם שלנו נצחי?

ובכן, המדע גילה שהיקום כולו נמצא בתנועה תמידית, בשינוי. כל החומרים שאנחנו רואים בטבע מורכבים מחלקיקים זעירים, שנעים במהירות אדירה.

התגלה שהיקום כולו מתרחב, הגלקסיות מתרחקות זו מזו, הכוכבים אט-אט מתפרקים ויש להם תוחלת חיים. כל החומרים בטבע למעשה "מזדקנים" ומתכלים עם הזמן. טבעו של החומר הוא לנוע ולהשתנות, ולכן



החומר מחייב התחלה ומתחיל. עיקרו של דבר: השינוי והתנועה ביקום מוכיחים שהיתה ליקום התחלה, ועל כן, בורא שקדם ליקום ויצר אותו יש מאין.

לפני היקום לא היה חומר ולא היתה תנועה. מה שמלמד כי הבורא אשר קדם ליקום, איננו חומרי ואינו משתנה או נע.

בשונה מן העולם החומרי, שמוגבל ותלוי בזמן (תנועה ושינוי), האלוקים נמצא מעל ומעבר לעולם החומרי, ואינו תלוי בזמן (תנועה ושינוי).

האלוקים איננו מזדקן או משתנה, אלא נשאר יציב וקבוע. מציאותו של האלוקים מתקיימת ותמיד תתקיים במצב סטטי-נצחי, ללא זמן. היה הווה ויהיה. זו הגדרתו של הנצחי. ולכן, בשונה מן העולם החומרי שדורש התחלה, לאלוקים אין ולא צריכה להיות התחלה!

אני מניח שיהיו אנשים שיתקשו בהבנת ההסבר המדעי על הזמן, אך ניתן להציע הסבר פשוט יותר: **המשך בעמוד 7 <<**



## שבע עובדות

יונתן הלוי

# 7 עובדות על סגולותיה המפתיעות של השבת, ובפרט השבת הנוכחית, שבת בראשית

שבת בראשית, השבת בה נקראת פרשת בראשית בבתי הכנסת, שקולה במעלתה כנגד כל שבתות השנה

בקדושת השבת, אף אם אינו מרגיש זאת".  
6. מצווה מן התורה להקדים ולהוסיף תוספת שבת: במסכת פסחים מובא ש"מצווה לקבל שבת מוקדם". כאשר אדם מקדים לקבל את השבת, ומוסיף מחול על הקודש - הוא מראה את חביבותה של השבת, שהוא שמח בבואה, וזהו כבודה. מהות המצווה: להקדים ולקבל את השבת לפני הזמן בו היא נכנסת, ולהוציא את השבת כמה דקות אחרי הזמן בו היא יוצאת.  
7. האר"ז אמר שסגולה למי שאין לו בנינים - שיזהר מאוד וגם יזהיר לאחרים על תוספת שבת בערב שבת ובמוצאי שבת, ויתווספו לו בנינים. וכן כתב החפץ חיים שמי שמזדרז ומחזק גם אחרים לקבל שבת מוקדם יזכה שיהיו לו בנינים.  
בספר "סידורו של שבת" מובא: "טוב להקדים לקבל את השבת, כי משעה שמדליקים נרות של שבת קודש, מסתלקים ומתבטלים כל כוחות הרע והטומאה מהבית". ה"אמרי אמת" מגור היה אומר שכח מצוות תוספת שבת כל כך גדולה, שעל ידה זוכים למחילת כל העוונות, אפילו הקשים ביותר. הבה נתחזק בכל כוחנו בשמירת שבת זו, נקפיד על עינוגה וקדושתה, ושמירת כל הלכותיה - ובכך נזכה להיושע בישועת עולמים, ולפתוח שערי ברכה לשנה החדשה.

אדם שבת כהלכתה ויחזור בתשובה אפילו על עוונות שעונשם כריתות ומיתת בית דין - לא יצטרך לסבול עוונות ומיתה כדי למרק עוונותיו, כי בשכר שמירת שבת יזכה לכפרת עוונות. מכאן מסיק ה'מנחת שבת' ששמירת שבת מכפרת יותר מיום הכיפורים, שהרי ביום הכיפורים פסק הרמב"ם (הלכות תשובה א', ד') שאינו מכפר על כריתות ומיתות בית דין בלא ייסורים, ואילו בשבת הכפרה מושלמת אף בלי ייסורים.  
5. מגודל קדושת השבת נכנסת תוספת קדושה בשבת בכל יהודי אפילו בפשוט שבפשוטים, וכולו מתעלה בדרגתו. בספר "דרך עץ חיים" מובא ההסבר למצווה לקום מפני אדם מבוגר. כה דבריו: "נאמר 'מפני שיבה תקום' - שהוא מפני שכבר עברו עליו שבתות הרבה במשך שנות חייו, וכל שבת ושבת הוסיפה בו עוד קדושה". הרב אלימלך בידרמן מביא את הדברים בשיעורו השבועי, ומציין בהתרגשות: "שימו לב שאין מדובר כאן ב'זקן' תלמיד חכם או מפורסם כצדיק, אלא בכל איש פשוט שיש לכבדו מחמת כך, כי כל יהודי השומר שבת מתקדש

1. רבי דוד טברסקי, האדמו"ר הראשון מטולנא, גילה כי שבת בראשית היא זו הכוללת את כל שבתות השנה. מסיבה זו נחשבת שמירת שבת זו כ"שתי שבתות", עליהן אמרו חז"ל כי אם בני ישראל שומרים אותן מיד נגאלים. ואף ה"צמח צדק" האדמו"ר מחב"ד כתב כי כל מה שיקרה עם האדם במשך השנה - תלוי בהתנהגותו בשבת בראשית.

2. בורא עולם ברך וקידש את יום השבת, ועל כן קדושתו גדולה יותר מכל החגים ומהמועדים, ולכן נאמר: "וקדשתו מכל הזמנים".

3. בספר "מנחת שבת" נכתב בהקדמה כי השבת מכפרת על כל החטאים יותר מיום הכיפורים. כה דבריו: "והלא כל עיקר חרדת יום הכיפורים הוא משום שהוא יום סליחה ומחילה, ואם כן הלא יש לנו יותר מ-50 ימי הכיפורים בשנה, כלומר כל השבתות".

4. במסכת שבת (דף קיח): "כל המשמר שבת כהלכתו אפילו עובד עבודה זרה כדור אנוש מוחלים לו". דברים אלו מבאר הט"ז שאם ישמור



עורך: דודו כהן • עורכת משנה: דבי רייכמן • עריכה גרפית: שני מויאל • הפצה ולוגיסטיקה: תליה זכריה ואסתר שמיר  
בואו להיות חלק מהמהפכה, היו שותפים בהפצה! לקבלת 50 עלונים עד לבית עם שליח. להפצה בבית הכנסת ובסביבתכם הקרובה חייגו 073-2221388



# באמונה שלימה

ערבי חיזוק באמונה ובבטחון לאור אתגרים ותהפוכות



הרב אלמוג לוי

הרב שניר גואטה

לפרטים: 073-222-1-280

4.10 כ"ח תשרי

ר"ח העצמאות 100 קריית אתא ב"כ פיסצנא, פתיחת שערים: 20:00 הכניסה בעלות סימלית

5.10 כ"ט תשרי

ר"ח רזנבלט 12 רמת ג' ב"כ מאורות ברמה, פתיחת שערים: 20:00 הכניסה בעלות סימלית

לבררים ולנשים בהפרדה



**שיח יצחק**  
הרב יצחק בצרי

# המלאך הממונה על התפילות

מדוע על חנוך לא נאמרה לשון מיתה, ומיהו המלאך האחראי על תפילותיהם של ישראל?

"יִתְהַלֵּךְ חֲנוּךְ אֶת הָאֱלֹקִים, וְאֵינְנוּ כִּי לֶקַח אֹתוֹ אֱלֹקִים" (בראשית פרק ה', כ"ד). יש להתבונן בפסוק זה, מדוע לא נזכרה לשון מיתה בחנוך, כבשאר האנשים שהוזכרו בפרשה זו בתורה? מדוע חנוך חי רק 365 שנה, והוא זמן קצר לעומת בני דורו? מלשון הפסוק נראה כי מפני שחנוך עבד את ה', לכך לקחו ה' יתברך מן העולם. וכי מפני שעבד את ה', מסלקים אותו מן העולם!?

הזוהר הקדוש, בכמה מקומות, מגלה סוד מפליא: הקב"ה לקח את חנוך בעודו חי, והגביהו גבוה מעל גבוה לשמי מרומים, וְאֵינְנוּ – איננו בגופו החומרי, "כִּי לֶקַח אֹתוֹ אֱלֹקִים" – שנהפך גופו החומרי ללפיד אש, והוא המלאך הנקרא "מטטרון". ומובא בספר היכלות, שסיפר חנוך לרבי ישמעאל כהן גדול, על התהפכותו למלאך מט"ט, שבזמן שלקחו הקב"ה לעליונים, "נהפך בשרי עלי לשלהבת, וגידי לאש, ועצמותי לגחלי רתמים, ואור עפעפי לזוהר ברקים, וגלגלי עיני ללפיד אש, ושערות ראשי להטה ולהבה, וכל איברי לכנפי אש בוערות, וגוף קומתי לאש יוקדת, ומימיני חוצבי להבות אש, ומשמאלי בוערי לפידי אש, וסביבותי מפרחות רוח סערה וסופה, וקול רעש נרעש מלפני ומאחרי". המדרש מוסיף לתאר על גדולתו שניתנה לו בשמים: עשה לו הקב"ה כיסא של אש כנגד כסאו. ובכל יום ויום יושב על אותו כיסא פעם אחת ביום, ובעת ישיבתו כותב המלאך מט"ט זכויותיהם של ישראל, ומסר לו הקב"ה שבעים מלאכים כנגד שבעים האומות, ופקד בידו כל פמליה של מעלה וכל פמליה של מטה, ומסר לו חכמה ובינה יותר מכל המלאכים, ועשה לו גדולה יותר מכל מלאכי השרת.

הריקאנטי כתב שלשון מט"ט היא מלשון שמירה, כי בכך שהוא יושב וכותב את זכויותיהם של ישראל, ישנה שמירה על עם ישראל. ואכן, בזוהר הקדוש מובא שמלאך זה ממונה על התפילות של עם ישראל, ובזמן אשר עם ישראל נמצאים בבתי כנסיות ומבקשים מאת ה' יתברך צורכיהם, מטטרון שר הפנים לוקח את כל תפילותיהם, ומעלה ומניח אותן ברקיע. וכאשר רוצה הקב"ה להסתכל בזכויותיהם של ישראל – מסתכל באותו רקיע שנקרא שמים, ששם בקשותיהם של ישראל, ומרחם עליהם.

מתוך הדברים נשכיל להבין, עד כמה כוחות רוחניים חבויים בתוך כל יהודי ויהודי, כמו חנוך אשר חי בתקופת דור המבול, ונמנע ממעשיהם המקולקלים, ועבד את ה' יתברך באמונה ובתום לבב, ובכל יום הוסיף קדושה על קדושתו. ובכך זכה להגיע לרום המעלות, עד אשר אותם המלאכים שקטרגו בימי בראשית על בריאת האדם, הייתה להם בושה נוראה כאשר ראו את רום מעלתו של האדם קרוץ החומר. **מתוך "שיח יצחק", מסכת יבמות.**

לרכישת 190 פורי הרב יצחק בצרי היכנסו להיברות שופס או חייגו: 073-2221250



**קוקטייל ההצלחה**  
הרב יצחק פנגר

# מחקו מהלקסיקון שני מושגים

כלל חשוב ליציאה ממשבר: שני המושגים שאתם צריכים למחוק מהלקסיקון שלכם



לפעמים, ההיחלצות ממצב מביך, לא נעים, מסובך – פשוטה יותר ממה שאתם חושבים. לכן זכרו – אל תנפחו את המצב יותר ממה שהוא, כמו שלמדנו בנקודה הראשונה, ובנוסף – אל תעשו החלטות פזיזות או מעשים חפזים שיגרמו לכם להתחרט אחרי כן. תנו לדברים להירגע, חשבו עליהם, ובסופו של דבר עוד תופתעו לראות כיצד הדברים

מסתדרים. בדרך כלל, המציאות תהיה נוראה פחות ממה שאתם חושבים. אם אתם רוצים לצאת מהמשבר, אתם צריכים לקחת אחריות מלאה על מצבכם. אל תחכו שחבר יבוא לחלץ אתכם – אין סירות הצלה. אל תבנו על מישהו שיבוא לעזור, פשוט תחליטו להפסיק את הסחרור הזה שאתם נמצאים בו. כדי לעשות זאת, אנו צריכים לעשות שני צעדים, למחוק שני מושגים מהלקסיקון שלנו:

1. אשמה. 2. מגיע לי. אם אתם רוצים לעשות שינוי בחיים שלכם, לא משנה מה עברתם עד עכשיו – מרגע זה ואילך האחריות היא בידיים שלכם. הקב"ה נתן לכם בחירה חופשית, וכך למעשה, שליטה על חייכם. תוציאו את המושג "אשמה" מהלקסיקון שלכם. אל תאשימו אף אחד, גם אם קרה משהו קשה שלא היה באשמתכם – מישהו שפך קפה על המסמכים הכי חשובים שלכם, או טרגדיה חמורה יותר התרחשה. אם אתם מאשימים מישהו אחר במצבכם הנוכחי, אתם בעצם מקבעים את עצמכם באותו המצב. גם אם זו לא אשמתכם, זו הבחירה שלכם להחליט מה אתם עושים מכאן והלאה.

תחשבו שהמושג "אשמה" לא היה קיים, איך החיים שלנו היו נראים? אין צורך לחפש אשמים, זה לא התפקיד שלנו. התפקיד שלנו הוא להתמודד עם ההווה. בכדי לצאת ממשבר, אסור להמשיך להתחפר בעבר, והאשמה היא, במידה מסוימת, התחפרות בעבר.

מושג שני שהייתי ממליץ למחוק הוא המושג "מגיע לי". תחשבו לעצמכם איך החיים שלנו יכולים היו להיראות אם לא היינו חושבים שמגיע לנו. איך הזוגיות שלנו הייתה נראית? איך היחסים בינינו לבין ההורים, החברים, היו נראים? אדם שנמצא במשבר מרגיש מקופח, מרגיש שנעשה לו עוול, מרגיש שלא התייחסו אליו כראוי, גם אם הוא צודק. נסו למחוק את המושג הזה, "מגיע לי". ללא המושג הזה – מצד אחד, לא הייתם מרגישים מקופחים, ומצד שני הייתם אסירי תודה על כל דבר קטן שעושים עבורכם, שכן אף אחד לא "חייב" לכם כלום. תפילה קצרה ופשוטה מכל הלב, עוזרת בכל מצב ובכל סיטואציה. אך לאחריה תצטרכו גם לקחת אחריות. תבינו שהקב"ה נתן לנו אחריות על החיים שלנו, והמעשים שלנו הם אלו שיקבעו את כמות הזמן שנהיה במשבר. ככל שנעביר את האחריות לידיים שלנו, ונבין שאנו יכולים לעזור לעצמנו או להכביד על עצמנו, הזמן יתקצר. כדאי גם לזכור שטובה שעה אחת קודם, שלא נגלה לאחר זמן שחבל שהתמהמהנו...

מתוך ספרו החדש של הרב יצחק פנגר 'קוקטייל ההצלחה'. לרכישת היכנסו להיברות שופס או חייגו: 073-222-1250

עלון "עונג שבת" מבית היברות ממשיך להתרחב, ולא רק אתם מרוויחים – **כל עם ישראל מרויח!**

מצטרפים לחלוקת העלון ומקבלים 6 מתנות שוות			
<b>כסוק משלכם בספר תורה</b> שיוענק לאחד המפיצים בהגלה הגדולה	<b>50 נה לרכישה ב'היברות שופס'</b> קופון מתנה למצטרפים חדשים	<b>50 עלונים להכפזה מידי שבוע</b> (סה"כ 200 עלונים בחודש)	<b>סיור בבית היברות</b> ומפגש מרתק עם כל מחלקות בארגון
<b>הזמנה לכנס מפיצי עלון היברות</b> האירוע הענק והיוקרתי יתקיים בקרב	<b>מנוי שנתי ל'קמפוס היהודי' או ל'עולם הילדים'</b> לבחירתכם		

ניתן לשלם מתכסי מעשרת התשלום עבור עלויות ההפקה, הדפוס והמשלוח **073-222-1-388** הצטרפו למועדון מזכי הרבים <<<<

**קבלו את... מועדון מזכי הרבים!**

**VIP**

בלעדי למפיצי עלון היברות





**מעבר למפורסם**  
הרב יעקב מעברי

# כל מה שלא ידעתם על פרשת בראשית

מגוון שאלות ותשובות מרתקות מפרשת השבוע - בראשית



**"בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹקִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ" (א, א).**

**הפסוק הראשון בתורה מתחיל ב"בראשית". מפני מה התורה מתחילה דווקא באות ב'?**

(א) לרמז ש- ב' פעמים עתיד בית המקדש להיחרב (מדרש תלפיות ענף אותיות).

(ב) ללמדנו שכל עבודת ה' מתחילה בכך שיהיה לנו בְּטָחוֹן בקדוש ברוך הוא (הגאון מוילנא).

**"וַיַּעַשׂ אֱלֹקִים אֶת שְׁנֵי הַמְּאֹרֹת הַגְּדֹלִים, אֶת הַמָּאוֹר הַגָּדֹל לַמַּשְׁמַלֵּת הַיּוֹם וְאֶת הַמָּאוֹר הַקָּטָן לַמַּשְׁמַלֵּת הַלַּיְלָה וְאֶת הַכּוֹכָבִים" (א, ט).** כיצד יתכן שהשמש והירח נקראים גדולים, והרי כוכב צדק וכל הכוכבים חוץ מכוכב נוגה גדולים יותר מהירח?

"גדולים" אין הכוונה מצד הגודל שלהם, אלא מצד האור שלהם. והירח מאיר עבורנו יותר משאר הכוכבים, מאחר שהוא קרוב יותר לכדור הארץ (אבן עזרא).

**כיצד ייתכן שהקדוש ברוך הוא ציווה במפורש שלא לאכול מעץ הדעת, אך גם האדם וגם חוה טעו והבינו שיש מציאות שבה דווקא מותר להם לאכול מהעץ?**

אדם וחווה אכלו שניהם מעץ הדעת בסבבם שלא חטאו, אך מסיבות שונות: האדם היה סבור שהציווי האלוקי היה דווקא שהוא לא ייקח בעצמו מן העץ בכדי לאכול, אבל על ידי מישהו אחר - יהיה מותר לו; וזאת הייתה כוונתו במה שהשיב לקדוש ברוך הוא: "הָאִשָּׁה אֲשֶׁר נָתַתָּה עִמָּדִי, הִוא נָתַתְנִי לִי וְאָכַלתי!" (ג, יב), ואם כן לא עברתי על הציווי שציווית אותי, ולכן אמר "אֲכַלְתִּי וְאָכַלתי" - כלומר אכלתי באופן שיכול אני לחזור ולאכול ממנו עוד פעם, כיוון שלא חטאתי.

חוה טעתה והבינה שכיוון שהעץ עצמו הוא ראוי לאכילה - אם כן הציווי הוא שלא לאכול מן העץ עצמו, אבל לאכול מפריו מותר, ולכן הפסוק מדייק וכותב "וַיִּתֶּן מִפְּרִי וַיֹּאכַל" (מדרש תלפיות ענף אדם הראשון).

**איזה צער גדול יותר, צער הלידה או צער הפרנסה?**

על צער הפרנסה אומר הפסוק: "בְּעֶצְבוֹן תֵּאָכְלֶנָּה" (ג, יז), ואילו בצער הלידה כתוב: "בְּעֶצְבֹּת תֵּלְדֵי בָנִים" (ג, טז), לשון עצבון מורה על הכפלת העצב - מכאן אנו למדים שצער הפרנסה גדול כפליים מצער הלידה (פסחים ק"ה ע"א).

**מתי החיות התחילו לטרוף?**

רק לאחר חטא אדם הראשון התחילו החיות לטרוף. לפני כן הן היו אוכלות רק ירקות ועשבים (רמב"ן בויקרא כ"ו, ר).

**מי היו הראשונים שאכלו מאכלי אבלים בצורה עגולה להורות שהעולם כגלגל?**

כאשר נהרג הבל, אדם וחווה אכלו עדשים, שהוא מאכל אבלים (פרקי רבי אליעזר, ל"ד).

**"וַיְחִי לִמְךָ שְׁתַּיִם וּשְׁמֹנִים שָׁנָה וּמֵאֵת שָׁנָה וַיֹּלְדֵ בָן; וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ נֹחַ לֵאמֹר זֶה יִנְחַמְנוּ מִמַּעֲשֵׂינוּ..." (ה', כ"ח-כ"ט).** אם כן היה צריך לקרוא לו בשם מנחם?

באמת למך אביו קראו בשם מנחם, אך מתושלח קרא לו בשם נח (ספר הישר בפרשת בראשית, אך ראה רש"י על הפסוק).

לרכישת ספרי "מעבר למפורסם" היכנסו להיברות שופס או חייגו: 073-222-12-50



**נוער מתמודד**  
הרב דן טיומקין

# מרכז הניהול העצמי

על סנגורם של ישראל, על אברהם אבטובול ועל הקשר של שניהם לילדים שלכם



בכ"ה בתשרי, חל יום-השנה (יארצייט) ה-212 לפטירת סנגורם של ישראל, הרב לוי יצחק מברדיצ'וב. הרב היה ידוע בגדלותו בתורה, אבל הוא נודע בעיקר בשל אהבת ישראל הגדולה שלו, ודרכו המיוחדת לראות את הטוב וללמד זכות על כל יהודי.

כ"ה בתשרי הוא גם יום הפטירה של יהודי בן דורנו, שנפטר בתאריך זה ממש, לפני תשע שנים. אברהם אבטובול ז"ל. שמעתם עליו? אברהם היה שחקן זומר מפורסם, חוזר בתשובה, חסיד ברסלב. יהודי צדיק, בעל משפחה לתפארת. יום אחד, ההתנהגות שלו התחילה להשתנות. הוא הפך לאימפולסיבי ורגזן. הוא התחיל להיעלב מכל אחד, לריב עם כולם, גם עם אשתו, ובסופו של דבר הוא התגרש, ואף אחד לא הבין מה עובר עליו... במקביל, הוא סבל מכאבי ראש, עד שבדקו ומצאו שיש לו גידול. יש במח' אזור שנקרא: "ניהולים תפקודיים", שאחראי על הניהול העצמי, על הוויסות בין גירוי לתגובה, על דחיית סיפוקים, תעדוף משימות, ניהול זמן. הגידול התגלה אצלו דווקא בחלק הזה. הדם לא הגיע כראוי לאותן לרקמות, וזה מה שגרם לשינויים בהתנהגות שלו. אבל האישיות שלו לא באמת השתנתה, כי ברגע שעשו ניתוח והורידו את הגידול - הוא חזר לעצמו, התחתן שוב עם אשתו (עוד בבית החולים!) וחזר להיות אברהם האהוב והטוב. האמת היא שעדיין היו גרורות, ואברהם נפטר לא הרבה זמן אחר כך, אבל בסוף ימיו הוא היה בשיאו - מבחינה אמונית, מבחינת אומנותיות, מבחינת הקשר עם המשפחה והחברים שלו, ומכל הבחינות...

(אגב, אחרי פטירתו יצא אלבום בשם "בית הקדושה 2", עם שירי האחרונים, שחלקם נכתבו בימי מחלתו, שירים ספוגים באמונה ורגש. מומלץ לשמוע מתוכו, מי שיכול, את השיר "העולם הוא כולו טוב", או שירים אחרים. חוויה מצמררת ומרגשת).

לענייננו, אני מזכיר את אברהם, בגלל שיש שיעור חשוב שנלמד ממנו. מרכז הניהול העצמי במח' מושפע לא רק מגידולים (ירחם ה'), אלא יש גם הפרעות ומחלות שמשבשות את התפקוד של האזור הזה. לפעמים סתם גיל ההתבגרות מוציא מאיזון, לפעמים ADHD, ולפעמים מדובר בטראומה (PTSD). המכנה המשותף של ההפרעות האלו, שידוע כיום שהן פוגעות באזור הזה ממש, וזה משפיע על הברקסים ועל הוויסות העצמי. האדם הוא גוף ונשמה שפועלים במקביל, "ומפליא לעשות", ולמרות החלק הרוחני הבוחר, אם יש חלק גשמי פגוע, בין אם זו פגיעה פיזית ובין אם זו פגיעה נפשית, זה משפיע, מקשה ופוגע בבחירות שלנו. זה מה שקורה לנפגעי הטראומה, שמתנהגים באופן אימפולסיבי, בלי לחשבן את העתיד, וההתוצאה: קושי בניהול עצמי ודחיית סיפוקים. הטריגר הראשוני, יהיה מה שיהיה, רק משחרר ומתחיל איזה כדור שלג של תופעות לוואי שונות שנגרמות כתוצאה מכך, עם הרבה כאב, הרבה דחייה וחוסר שייכות.

ב"ה זה "מום עובר", ויש דרך לריפוי ושיקום, אבל התנאי הראשון להגיע לתיקון, מתקשר לרבי מברדיצ'וב: לראות את הטוב ולדון לכף זכות, להבין שחוסר התפקוד אינו בא בגלל רוע-לב, אלא יש לפעמים חלק פגוע במח'. המודעות הזאת מאפשרת לא לקחת אישי את ההתנהגויות הפוגעניות, אלא להעניק הרבה אהבה וקבלה לילדים, וזה מה שיאפשר בעתיד למוח שלהם להשתקם ולהתרפא, ולאור נשמתם לחזור ולהאיר.

לרכישת הספר "בוטר המלאכים", ארגז כלים להורי המתבגר מאת הרב דן טיומקין, חייגו להיברות שופס 073-222-1250

**הזמני ערב הודיה והפרשת חלה**  
**ותזכי בשנת שפע, ברכה והצלחה**

אצלן בבית, בבית"כ או בכל מקום שתבחרו



אלול עבר, ראש השנה גם, קיבלת מטענים וצברת זמיות, עכשיו הזמן לקבל ישועות.

ללא עלות! הקדימי להתקשרו << 073-222-1-290 >>





# מדיני שנת שמיטה

האם מותר לפרק סוכה שעל הדשא, ומה עושים עם ירקות מאוצר בית דין?

של נפילת הפרח) היה בשנה שישית. נמצא שפירות אלו נחשבים כפירות של שנה שישית, שהם ברשות בעל הבית, ומי שלוקח ללא רשות - עובר על איסור גזל.

**מצוי כעת שיטתם ירקות של "אוצר בית דין" שצריך לנהוג בהם קדושת שביעית. איך עושים זאת?**

יש כמה פרטים בפירות של אוצר בית דין שחלה עליהם קדושת שביעית:

א. כלל ראשון בפירות שביעית, שמותר להשתמש בהם רק למה שהם מיועדים. למשל כל דבר שדרכו באכילה - צריך לאוכלו, דבר שדרכו בשתייה - צריך לשותו, ואסור לעשות מיץ מדבר שדרכו באכילה. כמו כן אסור לבשל ירק שדרכו לאכול כשהוא חי, ואסור לאכול חי דבר שדרכו במבושל.

ב. אסור לאבד פירות שביעית. לכן אם נשאר בצלחת או בסיר שיריים של ירקות או פירות שביעית, והם ניכרים בתערובת - אסור לזרוק אותם לפח האשפה כמות שהם, אלא יניח אותם בשקית ניילון או בנייר, ויניח אותם בפח האשפה, ויש מחמירים לייחד פח המיוחד לפירות שמיטה, ורק לאחר שהפירות נרקבים - זורקים אותם לפח האשפה. והמחמיר בכך תבוא עליו ברכה.

**יש לי עציצים במרפסת. האם חלים עליהם דיני שמיטה בכל האיסורים שיש, כמו זיבול, דישון, זמירה וכו'?**

עציצים שנמצאים במרפסת שאינה מקורה - צריך להקפיד עליהם בכל דיני שמיטה לכתחילה, כי יש אומרים שגם מי שזורע בגג שאינו מקורה נחשב כאילו זרע בשדה, וחלים על זה דיני שמיטה. אבל אם כיסה את גג המרפסת בניילון עבה - מותר לטפל בהם כרגיל ואין בהם איסור שמיטה.

**אנו אמורים לעבור דירה בימים הקרובים, ויש בביתנו עציצים, האם ניתן להעביר אותם לדירה החדשה, או שיש בזה איסור של נטיעה חדשה כשמניחים אותם בבית החדש?**

מותר להעביר את העציצים שבביתו מבית לבית, אף בעציץ שיש נקב בתחתיתו. ומכל מקום טוב להניח פח תחת העציץ לפני שמוציאו, כדי להפסיק בינו לבין הקרקע.

**עץ שהשורשים שלו התגלו, ואני רוצה לכסות את השורשים בעפר כדי למנוע נזק עתידי לעץ - האם מותר?**

שורשים של אילן שנתגלו - אין לכסותם בעפר בשביעית. אולם באילנות שאם לא יכסו את השורשים בעפר יש חשש נזק לעץ, יש להתיר לכסות את השורשים בעפר.

הידברות וקו ההלכה בשירות ללא תשלום, למענכם. לכל שאלה בהלכה, חייגו עכשיו 073-3333-300

בשלמות ויעשה אחת מהאפשרויות הבאות:  
א. כשמשלם את ועד הבית יאמר בפירוש שהתשלום הוא עבור הצרכים האחרים של הבניין ולא עבור הגינה, או בעבור המלאכות המותרות לעשות בגינה, כגון השקיה שהיא לצורך קיום העץ.  
ב. או שיבקש מוועד הבית ייפוי כוח בלתי חוזר, וילך לרבנות וימכור את חלק הקרקע שברשותו לגוי בהיתר מכירה.  
ג. או שיפקיר את חלקו בגינה בפני שלושה אנשים.

**האם מותר לגזום גדר חיה בשמיטה?**

אם הגדר צפופה באופן שאינו מתכוון בגיזום שלה להגביר את הצימוח של הגדר - מותר לגזום את הגדר. אבל גדר חיה שלא התמלאה עדיין, ויש בתוכה חללים, הגיזום מועיל לצימוח ולצפיפות הגדר בעתיד, ובאופן כזה אסור לגזום את הגדר.

**כיסחתי את הדשא לפני החגים, אבל כעת הדשא צמח שוב. האם מותר לגזום כעת את הדשא, ומה התנאים לכך?**

דשא העומד לנוי אין בו קדושת שביעית, ומותר לרוץ עליו ולאבדו. ומותר לגזום דשא מלמעלה אם כוונתו לנוי, כדי שלא תיפסד הצורה שלו. וראוי לגזום אותו בגובה מעט יותר מהרגיל, באופן שלא יעודד את הצימוח שלו.

אבל אם הדשא אינו בוגר, כגון שכעת זרעו את הדשא, וצריכים לכסח כמה כיסוחים כדי שהדשא יתפשט ויגדל - אסור לעשות כן, כיוון שכוונתו כעת לצימוח הדשא.

**אני רגילה לעשות שטיפה בבית, ולהפנות את המים לצינור שבמרפסת, ומהמרפסת נשפך לגינה שבחצר. האם בשנת השמיטה אני יכולה להמשיך ולשפוך את המים דרך הצינור, או שיש בזה איסור?**

מותר לשטוף את ביתו ולכוון את המים לצינור שמקלח לגינה ומשקה את הצמחים.

**ידוע שפירות שביעית הם הפקר. אם כן, האם מותר לי כעת להיכנס לחצרות הבתים ולקטוף מהעצים פירות?**

פירות שנמצאים כעת על העצים אינם הפקר, ואין רשות לקחתם, כיוון שהחנטה שלהם (השלב

עיקרי ההלכות במדור זה כולו נכתבו על פי פסקי מרן הראשון לציון הרב יצחק יוסף שליט"א בספרו "ילקוט יוסף" על דיני שביעית.

**מי שקוטף כעת פירות מהאילן שבחצרו - האם צריך לעשר?**

כעת, בתחילת השנה, הפירות הנמצאים על העצים נחשבים לפירות של שנה שישית, ואין בהם קדושת שביעית. לכן צריך לעשר כרגיל תרומות ומעשרות, ולתת מעשר עני.

**יש לי גינה פרטית שהשקעתי בה**

**הרבה מאוד כסף. האם כעת צריך**

**להפסיק להשקות את הגינה,**

**ולאבד את כל ההשקעה?**

אדרבא, מוטל

עליך לשמור על

הגינה שתתקיים

בשמיטה, ושתוכל

לאחר השמיטה

להמשיך ולטפח את

הצמחים. רק כעת

ציוותה התורה לתת

לקרקע לנוח באופן

שלא יזיק לגינה,

ושלא לטפח את הגינה

בדברים המעודדים צימוח.

לכן אם העצים או הצמחיה

שבגינה עלולים להיפגע, שאם לא

ישקו ייגרם נזק - מותר להשקותם. ומכל

מקום יש לצמצם את תדירות ההשקיה, דהיינו

שאם היה רגיל להשקות שלוש פעמים בשבוע -

ישקה פעמיים בשבוע. ונוהגים לצמצם את כמות

ההשקיה בסך הכל בכ-20% ממה שרגילים בשנה

רגילה, שאם רגיל להשקות 10 ליטר בשבוע -

ישקה כעת 8 ליטר וכן על זה הדרך, שבאופן זה

הוא מקיים את הגינה ומונע נזק עתידי.

**לקראת סוכות בנינו סוכה על גבי הדשא. כעת**

**אחד השכנים טוען שאסור לנו לפרק את הסוכה,**

**כי בפירוק הסוכה יחזור הדשא לצמוח יותר, ואסור**

**לעשות כן. האם הוא צודק?**

מותר לפרק הסוכה שנבנתה על גבי דשא אף שעל ידי הפירוק חוזר הדשא לצמוח יותר, כיוון שאינו מתכוון כלל לגידול הדשא.

אנו דרים בבניין משותף, ויש לנו גינה למטה,

משותפת לכל הדיירים. פניתי לוועד הבית שיביאו

גנן ירא שמיים, שמכיר את ההלכות ויטפל בגינה

לפי ההלכה, והדיירים מתנגדים. מה עלי לעשות?

**האם אני צריך להפסיק ולשלם את שכר ועד הבית?**

בהחלט אסור לסייע בידם באיסור עבודות

קרקע בשביעית. ומכל מקום, אם רוב הדיירים

אינם שומרי תורה ומצוות, ואין לו אפשרות

להשפיע עליהם, יכול לשלם את סכום הוועד בית



להקדשת עמדה  
**073-3333-343**

כל הזכויות שמורות גם לכם



הקדשה על העמדה  
לע"י יקירכם

העמדה מוקדשת לעילוי נשמת  
**ישראל**  
ולתחילת המשפחה

**זה הדבר הטוב ביותר שאתם יכולים לעשות למענכם**

הנציחו את יקירכם שנפטרו ותרבו להם זכויות  
תרמו עמדת תפילין שמזכה אלפי יהודים

# בזכות שושנה זו (ב')

הם היו יתומים חסרי כל, לא היה להם בעולמם דבר חוץ מאמא. בשלב מסוים הם מוצאים מטמון כמו באגדות, אך השימוש באותו מטמון לא מוכר אפילו באגדות... סיפור מרטיט על אישה ענקית רוח, שיכולה ללמד את כולנו דבר אחד או שניים בהלכות התעקשות במקומות הנכונים, נחישות ודבקות במטרה שלא איחרה להגיע

הרוחני, בסייעתא דשמיא. בית הספר ממלכתי א' כמעט שהתרוקן מתלמידים, עד שלא נותרו כמעט תלמידים בכל המבנה הענק והמפואר הזה. בית ספר אחר, ממלכתי ג', הציע מרחבים גדולים ונעימים יותר, ומטבע הדברים, הורים רבים שהיו רחוקים מיהדותם העבירו את הילדים שעוד נותרו לממלכתי ג', והשאירו את ממלכתי א' ריק מהתלמידים. משהבחין בכך ראש עיריית צפת דאז, מר ישי מימון הי"ו, הוא החליט לאחד את ממלכתי א' עם ממלכתי ג', ואת המבנה של ממלכתי א' העביר לת"ת "פרחי כהונה". היו התנגדויות קלות - מטבע הדברים, אך השכל הישר גבר, והכל הבינו שהצעד הנכון הוא להעביר את המבנה לתלמידי "פרחי כהונה", שעד לאותו יום היו פזורים בקרוואנים דולפים.

וביום המיוחד שנקבע מראש, יצאה תהלוכה גדולה של המון אדם מלווים בידיהם ספרי תורה, כשמאות תלמידים מתגודדים סביבם, צועדים בשירה ובתופים לעבר הבניין הגדול והמרווח בתחושה של יציאה מאפלה לאור גדול. בין המלווים נמצא איש מבוגר ונמוך קומה, מוחא כף ומוחה דמעה. "דוד שמעון", כך קראו לו במשפחה. הכינוי הנצחי הזה, כמו שהם קראו לו בילדותם, לא עזב אותו כל חייו. אחיינו הקטן, מי שהיה אז רפאל, היתום המסכן והקטן בן השנתיים, תפס בידו של דודו הטוב, והחליט שהוא יעמוד בראש שולחן הכבוד. תיכף תבינו איך הייתה לו הסמכות לכך. "מה אהבתי תורתך...", שאגה התזמורת, ואיתה כולם. ריקודים בקהל ושמחה אינסופית.

משפחתו, כעין "עמוד ענן" להאיר את הדרך מבחינה רוחנית. הוא נשלח הרחק הרחק, לשיבת "שארית יוסף" בבאר יעקב. אחריו נשלח צעיר הילדים, יוסף, לשיבת "כנסת חזקיהו", אמנם קרוב יותר, אך בתנאי פנימייה.

בימי ראשון בבוקר, הייתה מלווה את ילדיה בשמחה ובחום עד התחנה, ואלה היו מפליגים לשיבות, הרחק הרחק מצפת. זה לא היה קל לה בכלל. ולחשוב על זה שאח"כ הייתה חוזרת לבדה לביתה, בודדה ואלמנה. פעם אחת, לאחר שליוותה את בן הזקונים לתחנה, חזר הבן הביתה לקחת משהו ששכח, ומצא אותה יושבת ובוכה מבדידות ומגעגוע. השכנים, שראו את מצוקתה היומיומית שאלו אותה: "אין לך מה לעשות?! איך את שולחת את הבנים לשיבות רחוקות?!". אך שְׁשׁוֹנָה, למרות הקושי, התעקשה, עמדה בכוח, ולא נתנה לעצמה להישבר.

גם הגיסים היקרים, שכאמור תמיד היו שם וסייעו ועזרו בכל כוחם, גם הם הצהירו ו"רמזו" מדי פעם שהדבר הזה לא ממש לרוחם. אבל היא ידעה והאמינה ש"הזורעים בדמעה ברינה יקצורו", זהו לא רק פסוק, אלא גם משימת חיים. שְׁשׁוֹנָה הייתה חלוצה. באותם ימים, בכל האזור, היא הייתה היחידה כמעט שבחרה בדרך הזו. וזו הייתה דרך חתחתים לא פשוטה, תוך תשלום מחיר כבד של בדידות, געגוע וגם דאגה לעתיד.

אני קופץ לשנת תשס"ח. 48 שנים לאחר מותו הטראגי של דוד כהן. עם השנים, צפת הפכה ליותר יהודית במובן



## סיפור מהחיים

חיים ולדר

ר אשי הקהילה קיבלו את המתנה בזרועות פתוחות, וכך נוסד בית הכנסת "קול דודי" - לעילוי נשמת בעלה דוד ע"ה.

כזו הייתה שושנה. התורה והמצוות היו נר לרגליה, ולזכות לראות בנים תלמידי חכמים, כמו גם לתרום בית כנסת - היה חלום חייה. לילדיה סיפרה שוב ושוב שירשה זאת מבית הוריה, באשר אביה, מר מְגוּס כהן שמו, זכה לשמש במסירות את אחד מגדולי חכמי ג'רבה, הגאון הגדול רבי רחמים חי חוויטה הכהן, ומנהג עשה לו, שבכל פעם שראה את רבי חוויטה מתכונן לערוך קניות בשוק, היה מציע לו להמשיך ללמוד, והוא יסדר לו את כל ענייניו. בזכות זה ששימש תלמיד חכם גדול וגרם לו שלא יתבטל מלימודו וימשיך לכתוב את חידושי תורתו, בתו שושנה, שראתה בבית את הכבוד שרוחשים לתורה, זכתה להעביר זאת לילדיה.

אחרי שנות הילדות בבית הספר היסודי בצפת, החליטה שושנה האלמנה לעשות עוד מעשה נועז שעד אז לא היה מקובל בצפת של אותם הימים - לשלוח את הילדים ל"שיבות קדושות" מחוץ לעיר.

הראשון היה בנימין, שהיה בן 7 בעת פטירת אביו, ומאז ימי הילדות היה מעין "אבא" לכל

הידברות מציגה

# קרובות, אליך אמא

מוצ"ש 16.10 אור ל"א השון

כי יש שכר לפעולתך הרב  
ליאור גלזר

באתי אליך, רחל הרבנית  
חגית שירה

אמא יקרה ל' הופעה עם הזמורת  
יעל כליפא ומישל אלבז

## הילולת רחל אמנו וסעודת מלווה מלכה

בהפקה מושקעת ושולחנת ערוכים כיד המלך

**לכרטיים והרשמה: 073-222-1240**  
בשעה 20:00 | אולמי 'הדודאים' רח' הירקון 57 ב"ב  
הערב מיועד לנשים בלבד | עפ"י הנחיות משרד הבריאות



## היהודי החושב

# בראשית ברא אלוקים...

### 2 המשך מעמוד

1. תארו לפניכם כוס מים שמונחת על השולחן. מה מחייב אותנו להבין שיש לכוס הזו התחלה ויוצר? אולי כוס המים הזו היתה קיימת על השולחן מנצח נצחים?

2. התשובה: לכוס הזו יש התחלה, כי היא מוגבלת, וההגבלה שלה מעידה על המגביל שקדם לה ויצר את גבולותיה. לדוגמה, יש לכוס צורה, יש לה גודל ומשקל. מישוהו קבע את הצורה, הגודל והמשקל הספציפיים של הכוס. כל תוצאה מעידה על סיבה – מגביל.

נמצאנו למדים עיקרון: כל חפץ שהוא מוגבל באיזו צורה או דרך, מוכרח להיות מגביל שקדם לו בזמן, אשר קבע את תכונותיו. עצם השאלה "מדוע החפץ כך ולא אחרת?" – מעידה שהיתה לחפץ התחלה ויוצר שקדם לה, וקבע את צורתה. 3. כל היקום החומרי מוגבל לגודל, כמות וחוקי טבע שמעצבים את צורתו. תכונותיו של היקום הן שמעידות על הבורא אשר קדם ליקום, ברא אותו ועיצב את גבולותיו.

4. כעת, מדוע אי אפשר לשאול את אותה שאלה על הבורא? התשובה: מפני שאלוקים איננו חומרי, ללא גודל או צורה! אם אלוקים היה בעל צורה או גבול ככל הבריות החומריות, לדוגמה היה בעל ידיים ורגליים, אז היתה מתבקשת השאלה: "מי הגביל אותו לצורתו ולגודלו?", "מי קבע שיהיו לו דווקא שתי ידיים ושתי רגליים?", וכו'. אך האלוקים איננו חומרי, ולכן איננו מוגבל. אין לו גוף ולא צורת הגוף, לא גודל או כמות; הוא חסר גבולות ולכן נצחי, ללא התחלה וזמן. כך תיארו חז"ל את הבורא יתברך: "הוא מקומו של עולם, ואין העולם מקומו" (בראשית רבה, ס"ח). אלוקים "הוא מקומו של עולם" – הוא בכבודו ובעצמו המקום שבתוכו נמצא היקום כולו! בדרך משל, נתאר לעצמנו תינוק במעי אמו ששואל "איפה אמא?", כי אינו קולט שאמו בכל מקום, מחייה ומקיימת אותו. כך, להבדיל, אלוקים הוא המציאות האמיתית, הנצחית, ממנו וברצונו כולנו מתקיימים.

**מתמודד עם בני נוער? רוצה להיות משיב באמונה?**  
דע מה שתשיב בתורה ומדע. קורס "היהודי החושב" מאת דניאל בלס יתקיים אי"ה בבני ברק, חודש חשוון, לגברים בלבד. מספר המקומות מוגבל. לפרטים בשעות הערב: 052-712-5466

בסופו של דבר אנחנו ממלאים את בקשתך, אמנם קצת באיחור, אבל הנה אנחנו נמצאים פה עכשיו כולנו בפתח של ממלכת א', נכנסים ללמוד פה. לא אני לבד נכנס לפה היום, אלא מאות תלמידים זוכים עכשיו להיכנס ללמוד במקום הזה", סיים הרב רפאל את דבריו לקול תשואות הקהל.

...

12 שנים חלפו מאז.

הסיפור הזה מספר איך הכל החל. איך הקב"ה גמל לאישה חסידה כמפעלה, אין מתנות חנם. מסתבר, שאותו חדר קטן שהאישה הטובה הזו תרמה והקדישה לבית כנסת, "הפך" היום ל-8 מוסדות תורה וחסד של "פרחי כהונה", שאחד מהם נושא את השם "שושנים לדוד" – על שם שושנה ודוד שזכו לבנים ולנכדים שהולכים בדרך התורה ומרביצים תורה בישראל.

כמה מרגש לראות את יד ההשגחה העליונה. למרות סבלה של גברת שושנה, שניצבה לבדה אל מול כל השכונה (למרות העובדה שאילו הייתה נשברת ונכנעת ללחצים, ודאי היה אפשר להבין אותה), כעת, 60 שנה מאז, בשכר אותה עקשנות ומסירות למען החינוך הטהור של ילדיה, עומדים בניה שיחיו ומעמידים דורות של בני תורה. באותו מקום ובאותו בנין – מאות ילדי חמד, תלמידי ת"ת "פרחי כהונה", עושים נחת רוח לאבינו שבשמים.

"מה המסר?", אתם שואלים. הו-הו! האמת שיש כמה מסרים.

– "היזהרו בבני עניים, שמהם תצא תורה", כפי שהורו לנו חז"ל.

– שאף פעם לא תוכלו לדעת על חבר שלכם לספסל הלימודים, מאיזו משפחה הוא מגיע, ואילו התמודדויות הוא עובר (ואם תרצו, גם שאף פעם אסור להחליט אם לקבל בחור או ילדה למסגרת ע"פ נתונים חישוביים, כמו רקע משפחתי, כי לפעמים במחי יד אפשר לפספס את גדול הדור הבא, חלילה).

– קצת ענווה. "זוכרת את ה' אלוקיך כי הוא הנותן לך כוח לעשות חיל". וגם אם אתה רואה שאתה מצליח להקים מפעלים ומוסדות תורה וחסד – לעולם לא תוכל לדעת כמה הוריקן זרעו בדמעה כדי שתוכל להגיע לשלב הזה. בזכותם.

**לרכישת ספרו החדש של חיים ולדר "אנשים מספרים על עצמם 12" ושאר ספריו לילדים, מבוגרים ונוער, חייגו להידברות שופר: 090-073-2221250 או באתר shops.hidabroot.org**

ולפתע שקט.

...

הרב האחראי, העומד בראשותו של המוסד הגדול הזה, ביקש את רשות הדיבור.

הוא בחר לספר בקצרה את כל מה שסיפרתי עד עכשיו. על דוד כהן שנפטר, על אלמנתו שְׁשׁוֹנָה שהתבקשה לשלוח את ילדיה לבית ספר ממלכתי, עמדה בניסיון והתעקשה לחנך את ילדיה בדרך המסורה לנו מדורי דורות. על החלל שנמצא בביתה באורח נס ועל החלטתה לוותר על ההזדמנות להרחיב את ביתה הצר, ולהקדיש את המקום לבית כנסת על שם בעלה.

וכאן אמר הרב משפט שגרם לכל הנוכחים לגעות בכפי: "זכתה אמי היקרה, שאני, רפאל בנה הקטן, העומד בראש מוסדות 'יתד התשובה', הכוללים גם את ת"ת 'פרחי כהונה' שאותו מנהל אחי הגדול היקר הרב בנימין כהן שליט"א, זכיתי לסגור מעגל שהיא פתחה בילדותי, ולהפוך את מבנה בית הספר ממלכתי א' – לת"ת החרדי הגדול ביותר בעיר צפת".

המילים הללו פתחו מאגר של דמעות. עין לא נותרה יבשה.

כן, הילד הקטן רפאל, שקפץ על הרצפה, הפך להרה"ג רבי רפאל כהן, ראש מייסד ונשיא שמונה

מוסדות "יתד התשובה" ואחיו הגדול בנימין ניהו לקריאתו של מרן רבי עובדיה יוסף זיע"א, לעקור מירושלים ולעבור לצפת כדי לסייע לאחיו הצעיר הרב רפאל בניהול המוסדות והנהגתם, ומאז – הוא משמש כמנהל הת"ת "פרחי כהונה" בצפת (=ממלכתי א' לשעבר). לא יאמן כי יסופר. כאן פנה הרב רפאל כהן אל דודו: "דודי היקר, דוד שמעון, האיש הצנוע והעניו שיושב איתנו, אינו רגיל להיות במוקד של שום אירוע. אבל בטקס זה הכרחתי אותו לשבת כאן, שכן לא נשכח כיצד דאג לנו באהבה ובמסירות, בילדותנו, בבחרותנו ועד היום הזה. אנחנו רוצים להגיד לך תודה רבה מעומק הלב, על כל מה שעשית למעננו".

"דוד שמעון", המשיך הרב רפאל כהן – בעל השמחה, "אתה זוכר שכשהיינו ילדים, באת לאמא עליה השלום, ביקשת ממנה ושכנעת אותה שכדאי מאוד שניכנס לכאן, לממלכתי א'? אני רוצה לומר לך דודנו היקר, שאנו יודעים שכל מה שעשית, עשית ממסירות ובאמונה שלמה שזה לטובתנו. אז נכון שאמא הייתה נחושה, לא ויתרה על חינוך יותר חרדי, אבל רצייתי לומר לך, שהנה,

לבקש \* להתחנך \* להיוושע

הרבנית חגית שירה  
והזמרת מישל אלבז

יום שלישי, ו' חשוון  
ארוחת צהרים עשירה

12/10

\* לפי הנחיות משרד הבריאות \*

הבטיחי מקומך: 073-222-1240

מקומות איסוף: בני ברק | ירושלים | באר שבע | פתח תקוה

כולנו  
עולות  
לציון

יום תפילה  
וישועות בציונו של

מרן הרב עובדיה יוסף זצ"ל,

קבר רחל

ההכחל המערבי



# מילותיו האחרונות של הנפטר: "אל תשכחו לחלק את עלוני השבת"

אבנר עורקבי מצא את עצמו יוצא למלחמה על זכויותיו, ובהמשך - על זכויותיהם של נכים רבים. בין לבין, הוא נהג לחלק עלוני שבת ב-8 בתי כנסת שונים, ולא שכח אותם אפילו בשיחה האחרונה שלו עם בני משפחתו

העניין. וכאשר אבנר מחליט שמשוה יקרה - אין אופציה אחרת. תקופה אחר כך גילינו שאותה אישה באמת קיבלה את הדירה, אולם היא אפילו לא הרימה טלפון כדי לעדכן אותנו בכך. לי אישית היה קשה עם זה, ושאלתי אז את אבנר 'היא לא התקשרה אפילו כדי לומר לך תודה?'. אולם הוא מצידו לא כעס בכלל, אלא דן אותה לכף זכות וענה לי: 'האישה הזו עברה הרבה בחיים, ובכלל לא חיכיתי ממנה לאיזושהי תמורה'.

לא פעם, גילתה דפנה שהוא קם ב-2:30 בבוקר, כדי להגיע לדיון שהתחיל ב-6 בבוקר בכנסת. "לאדם נכה לוקח זמן להתארגן, זה לא כמו אצל כל אחד", היא מסבירה. "לכן הוא קם מוקדם, הספיק להתארגן ולהתפלל, וכאשר שאלתי אותו מה הוא עושה ב-6 בבוקר בכנסת, הוא ענה לי 'ש שם דיון חשוב עבור הנכים או עבור אדם מסוים, אינני יכול להפסיד אותו'".

## בקשה אחרונה

במקביל לפעילותו הענפה בעמותה, החזיק אבנר גם ארגון תהילים לילדים בשכונה בה הוא גר. "הוא בכלל היה אדם של חסד, עזר לרבים בסתר ומעולם לא סיפר למישהו על כך", מספר חתנו. פרויקט נוסף שהיה אהוב עליו במיוחד, הוא חלוקת עלוני שבת, ביניהם עלוני הידברות, בבתי כנסת באזור. "לפני כ-5 שנים ראיתי אותו בפעם הראשונה מסדר ערימת עלונים", ממשך חתנו לתאר. "שאלתי אותו מה זה, והוא ענה לי 'אלה זכויות, אנחנו חייבים לזכות את הרבים'. הוא נהג לחלק את עלוני השבת ב-8 בתי כנסת, והשאיר לי את התשיעי. אבנר לא ויתר על חלוקת העלונים גם כאשר הרגיש לא טוב, כי זה היה בנפשו ממש. לפני כחודש וחצי היה איזשהו עיכוב בהגעת המשלוח. הוא דאג ממש, והתקשר במיוחד למשרדים כדי לשאול מה קורה".

**שאלתי אותו מה זה, והוא ענה לי 'אלה זכויות, אנחנו חייבים לזכות את הרבים'. הוא נהג לחלק את העלונים בשמונה בתי כנסת**

**ומה יהיה עכשיו?**

"אנשים כבר שאלו אותי, כי כולם מחכים מדי שבוע לעלונים, שנחטפים עוד לפני שאני מספיק לשים אותם במקום, אנשים קופצים עליהם. אך עוד לפני שאספר מה קורה עם העלונים, אני יכול לומר שכחודש לפני פטירתו הוא צם שלושה ימים, וכאשר שאלנו אותו מדוע הוא עושה זאת, הוא ענה שזה כדי לכפר על העוונות של עם ישראל. בהמשך, הוא דיבר עם יו"ר ארגון נכי צה"ל, ואמר לו: 'אני אוהב אותך, שמור על עצמך'. בשיחה האחרונה לפני פטירתו, בתוך כל המצב הקשה בו הוא היה, בקשתו האחרונה היתה: 'תגידו לחתנים שלי שלא ישכחו לחלק את העלונים'. כך לקחתי אני על עצמי את החלוקה לעילוי נשמתו".

כאשר אבנר נפטר, הוא עזב את חיוך המפנים. היה ברור לו שזו השליחות שלו בעולם, והוא פעל עבורה ככל יכולתו.

הנכים וגם מפעיל קו סיוע לכאלה הנתקלים בבעיות בירוקרטיות ובקשיים במימוש זכויות. בנוסף, הוא מארגן פעילויות חברתיות עבורם. לאורך 15 השנים האחרונות פעלו בו השניים בהתנדבות מלאה. "זה מילא את כל היום של אבנר מאז שהפך לנכה. הוא כל הזמן חיפש איך לעזור לנכים נוספים, היה לוקח אותם בעצמו לדיונים בכנסת ומחזיר אותם הביתה. בנוסף, ארגנו לפעמים גם טיולים לנכים, והוא עצמו היה מעמיס את הרכב שלו בכל מה שצריך, נוסע עד אילת, ודואג לכל הפרטים הכי קטנים כדי שכולם יהנו וישמחו. הוא סבל מדי פעם מכאבים קשים, ובכל זאת - שום דבר לא מנע אותו מלהמשיך ולא הוריד לו את החיוך מהפנים. היה ברור לו שזו השליחות שלו בעולם, והוא פעל עבורה ככל יכולתו".



## איך התייחסו אליו חברי הכנסת, כאשר הוא בא אליהם פעם אחר פעם?

"הם כיבדו ואהבו אותו אהבת נפש, כי ידעו שהוא בא ללא אינטרסים אישיים. בכלל, גם כאשר היו לו חילוקי דעות עם אנשים, הוא תמיד סיים אותם ברוח טובה. כדי להבין עד כמה הפעילות שלו היתה מכל הלב, אספר על אמא אחת, למשל, שבנה הנכה נפטר. אני אישית חשבתי שבזאת הסתיים הקשר שלנו ואתה, אך אז גיליתי שגם לאחר הפטירה היה עוד במה לעזור. מסתבר שניסו למכור לה מצבה במחיר מופקע, ושם נכנס אבנר, בדק נתונים והגיע לאנשים הנכונים, כדי שלא ירמו אותה. הוא לא עזב אותה כל עוד היתה זקוקה לו".

סיפור נוסף הממחיש את הנתינה הנקייה שלו, התרחש דווקא עם אישה שנהגה כלפיו בכפיות טובה. "מדובר במישהי שהיתה בהתדיינות מול משרד השיכון לגבי דירה מונגשת שביקשה. הדיון ארך שנים ארוכות, בגלל שהיא לא הצליחה לעמוד בכל התנאים הנדרשים, וכידוע - מדובר בכללים לא קלים למימוש. כאשר שמע על כך אבנר, הוא החליט שלא ייתכן שהאישה הזו לא תקבל דירה. הוא גיש לשם כך חברי כנסת, דיבר עם שרים, יועצים ומי לא, ועשה כל שביכולתו כדי לקדם את

שנת תשמ"ה (1985 למניינם) נפצע אבנר עורקבי בתאונת עבודה, כאשר מלגזה התהפכה על גבו ושברה לו חוליות וצלעות. אחרי שנות שיקום ארוכות הוא שוחרר לביתו, אולם אז נקבע כי אינו זכאי לקצבת נכות. אבנר יצא למאבק ארוך מול חברי כנסת ואנשי ממשד על זכויותיו, ובימים הקשים בהם נכח בהפגנות, שוחח עם אישים שונים ועשה כל שיכולתו כדי שמאמציו ישאו פרי, הוא הבטיח לעצמו: "כשאסיים את מאבקי מול הדינואור האכזרי הזה, אצא להגן על כלל האוכלוסייה להם מתנכל הממשד". כך הקים אבנר את עמותת אהב"ה - ארגון הנכים בישראל, בו הוא פעל לאורך השנים לצורך מימוש זכויותיהם של רבים, שלא היו יכולים לעשות זאת בעצמם. אולם לפני שבועיים פסקו מעשי החסד הרבים שלו באחת. אבנר השיב את נשמתו ליצורה, כשהוא רק בן 61.

## "אני פה כדי לעזור"

"בשנת תשס"ו (2006 למניינם) יצאתי להפגנה עבור בני הנכה מול משרד החינוך", נזכרת דפנה אזרור, אשר לימים הפכה לחלק בלתי נפרד בארגון של אבנר. "הבן שלי היה זקוק לסייעת צמודה, וכאשר הגעתי להפגנה, הופתעתי לגלות כמה אימהות כמוני עוד יש, אשר יצאו להילחם על זכויות ילדיהן. ביום השני להפגנה, הופיע אבנר על כיסא הגלגלים שלו, והודיע 'אני פה כדי לעזור'. באותה תקופה, הוא כבר היה אחרי שנים של פעילות אישית בכנסת ובמשרדי הממשלה עבור נכים, והיה חשוב לו לראות איך אפשר לקדם גם את המצב שלנו. ובאמת, בזכות העזרה שלו הצליח המאבק הזה להגיע לתוצאות טובות. הבן שלי ושאר הילדים קיבלו את המגיע להם, וחשבנו שנוכל לחזור משם לשגרה".

אלא שהשגרה של דפנה השתנתה מאז במאה ושמונים מעלות. "מיד אחר כך פנה אלי אבנר ואמר לי: 'לך יש את היכולת לשנות, לי יש כוח בכנסת, בואי נתאגד יחד כדי לעזור לנכים נוספים'. היה חשוב לו למנף את המלחמה האישית שלו, ולהוביל דרכה לשינוי גם עבור אחרים. כך החל ארגון אהב"ה את פעילותו, והלך וגדל לאורך השנים. כיום, הארגון פועל לשינוי חקיקה לטובת

לשאלות בהלכות ריבית, וכן לעריכת היתר עסקא לעסקים, ניתן לפנות לקו הריבית 02-5015920

**קורס מאמנות ייחודי** בדגש של הכשרה מקצועית בנושאים המבוקשים:

- מאמנת להשגת יעדים בחיים
- מאמנת לטיפול זוגי
- מאמנת לבקרת משקל

**12 מפגשים // מרצה אורח בשני מפגשים: אליהו שירי // 5 שעות אקדמיות**

הזדמנות חוד פסימת התצפיר לאלפי בוגרות עם מקצוע בוגרות! של י"ג חודשים! בשווי 4500 ₪ - במתנה! **בנוסף < מדהים! >**

הקורס מיועד לנשים בלבד

**19.10 י"ג חשוון**

הקורס יתקיים אי"ה בימי שלישי החל מ-19.10

בהנחיית סילביה ברדה מאסטר טריינר NLP

# למה צריך לקיים מצוות שלא נכתבו בתורה שבכתב?

## בקצרה

התורה שקיבלנו בהר-סיני כוללת את התורה שבכתב ואת התורה שבעל פה. ישנה מחשבה כאילו התורה הכתובה חשובה יותר. בפועל, המצב שונה לחלוטין והמציאות מוכיחה כי לא ניתן להבין או לקיים את התורה שבכתב אילולא התורה שבעל פה.

## תשובה בהרחבה

משה רבנו עלה להר סיני והיה שם במשך 40 יום ולילה. במשך אותו זמן ה' לימד אותו את כל פירושי התורה, רבדיה ועומקה, שהם התורה שבע"פ. לאורך שנות נדודי המדבר, משה רבנו העלה על הכתב את התורה שבכתב על פי דבר אלוקים אליו, ואת התורה שבע"פ, שכללה את הכללים והפרטים, העביר בעל פה לחכמי הדור שהם לימדו והעבירו אותה לשאר העם.



אבל איך אפשר להוכיח באופן שכלי שמשה רבנו קיבל תורה שבעל פה? הנה כמה פסוקים מתוך התורה שבכתב המעידים על קיומה של התורה שבע"פ:

**א. "אֵלֶּה הַחֻקִּים וְהַמִּשְׁפָּטִים וְהַתּוֹרֹת אֲשֶׁר יָתַן ה' בְּיַד מֹשֶׁה בְּיַד מֹשֶׁה" (ויקרא כ"ו, מ"ו).** כלומר, בהר סיני ניתנו שתי תורות: תורה שבכתב ותורה שבע"פ.

**ב. "וַיֹּאמֶר יְהוָה בְּעַת הַהוּא לְלִמְד אֶתְכֶם חֻקִּים וּמִשְׁפָּטִים לְעֲשׂוֹתְכֶם" (דברים ד', י"ד).** בתורה שבכתב עצמה רשום כי ה' ציווה את משה רבנו ללמד את העם את החוקים והמשפטים מפיו, ולא רק למסור ספר תורה כתוב.

**ג. "וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה עֲלֵה אֵלַי הַהָרָה וְהָיָה שָׁם וְאָמַרְתָּ לָּךְ אֶת לַחַת הָאֶבֶן וְהַתּוֹרָה וְהַמִּצְוָה אֲשֶׁר כָּתַבְתִּי לְהוֹרֹתְךָ" (שמות כ"ד, י"ב).** בהר סיני נמסרו למשה רבנו שני לוחות הברית, התורה שבכתב (שלמד את סודותיה בהר סיני ונכתבה בשנות נדודי המדבר) והתורה שבע"פ. משמעות המילה "מִצְוָה" בפסוק היא להעיד כי לא ניתנו רק לוחות הברית והתורה הכתובה, אלא גם ה"מִצְוָה" – פירוש התורה והוראות מעשיות לקיומן של המצוות. כמו כן, התורה שבכתב מעידה בסוף פסוק זה כי הדרך היא ללמד את העם את אופן קיום המצוות, והתורה היא דרך הוראה והנחיה.

**ד. "וַיְהִי כַּכֹּלֹת מֹשֶׁה לְכַתֵּב אֶת דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת עַל סֵפֶר עֵד תָּמָם" (דברים**

# 3 עובדות על... תורה שלא כתובה

## 1 אני אשב בחושך

התורה שבעל פה היא הבסיס לקיום העם היהודי, ואנו רואים כי במהלך ההיסטוריה היו קבוצות שלא קיבלו אותה. כך למשל היתה בתקופת חז"ל קבוצה בשם "צדוקים", שכפרה במציאותה של התורה שבעל פה; מה הייתה אחריתם? הצדוקים נעלמו מעם ישראל.

## 2 מצוות דרבנן

התורה נתנה רשות לחכמים לבאר את התורה על פי הכללים המנחים שקיבלנו. המצוות והתקנות שקבעו חכמים זכות למעמד מיוחד, משום שהן כוללות את החלק שלנו, עם ישראל, בתורה. זו השותפות שלנו עם ה', ועל כך אמרו חז"ל: "אמרה כנסת ישראל לפני הקדוש ברוך הוא: ריבנו של עולם, עֲרִבִים עָלֵי דְבָרֵי דוֹדִיךָ [חכמי ישראל] יותר מיינה של תורה" (מסכת עבודה זרה, דף לה). אף על פי שמצוות אלו לא נכתבו בתורה, מברכים עליהן "ברוך אתה ה'... אשר קידשנו במצוותיו וציוונו על...". נשאלת השאלה: כיצד אפשר לברך "אשר קידשנו במצוותיו" אם לא ה' אותן אלא חכמים? וההסבר הוא שה' ציווה עלינו בתורה עצמה לשמוע לדברי החכמים (דברים י"ז, ה'-ה"א), ולכן קיום מצוות חכמים היא למעשה קיום ציוויו של ה'.

## 3 סייג לתורה

סייג הוא גדר, גבול. הקב"ה ציווה את החכמים לגדור תקנות ("גזרות") לשמירת התורה והתרחקות מעבירה. בתנ"ך נמצא נביאים וחכמים שתקנו תקנות, כמו מרדכי היהודי ועזרא הסופר. חלק מההלכות שנקבעו במהלך השנים ע"י חכמים הן בעצם תקנות שנועדו להרחיק את האדם מן העבירה שמקורה בתורה, בדומה לגדר שניצבת מסביב לבור, המונעת את נפילת האדם לתוכו. כך, למשל, תוקן איסור "מוקצה": בשבת חל איסור לבצע מלאכות מסוימות, וכדי שלא נעבור עבירה בטעות, אסרו חכמים להזיז חפצים שעלולים להוביל לשימוש אסור בשבת. כך, למשל, כדי לא לעבור על איסור כתיבה בשבת, אין להזיז מכשירי כתיבה. באופן זה



קִטְן הַסִּיכּוּי שֶׁמִּישׁוּהוּ יִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם בְּהִסָּח הַדַּעַת. עִם זֹאת, חֲז"ל נִדְרְשׁוּ לְרֵאִיתִי הַעֲתִיד, חוֹכְמָה, דַּעַת תּוֹרָה, אַחֲרִיתִי וּשְׂקִיל דַּעַת מְדוּקָה, כִּדִּי לְחַלֵּיט עַל מַה לְגַזֹּר וְעַד כְּמָה, שֶׁהָיָה אִם הַגֵּדֵר תִּהְיֶה קְרוּבָה מְדֵי לְבוֹר, אֲפֶשֶׁר יִהְיֶה לִפְּלוֹל לְתוֹכּוֹ, וְאִם יִהְיֶה רְחוּקָה מְדֵי - הַדְּבָר יִפְגַע בְּשִׁגְרַת הַחַיִּים.

ל"א, כ"ד). התורה שבכתב מעידה כי ספר התורה שבכתב נמסר לבני ישראל רק עם פטירת משה רבנו. מכאן ניתן להסיק שעד פטירת משה רבנו, התורה נלמדה והועברה בע"פ, שכן טרם נמסר לעם ספר תורה כתוב. ההוראה והלימוד של התורה שבע"פ קדמו למתן התורה הכתובה.

## להורות בלי להסביר!?

בורא עולם הוריד כידוע ספר הנחיות לעם היהודי, ולכן הגיוני וסביר להניח שהוא ירצה שהם יבינו את הנאמר באותו ספר, את הפירוש והמשמעות של הכתוב. אך אם פותחים את ספר התורה שבכתב, רואים כי היא אינה מפורטת: היא מספקת הוראות והנחיות כלליות ביותר, ולא מסבירה כיצד ליישם אותן בחיי היום יום. כך למשל האיסור על חילול שבת, שהעונש עליו בתורה הוא מיתה וכתר. האם על עונש חמור כל כך לא היינו מצפים שיהיה הסבר בסיסי ממה צריך להימנע? ובכל זאת, התורה כמעט שלא מפרטת מהו אותו "איסור מלאכה" שנאסר לעשות בשבת. אם בני ישראל לא יודעים מה זה אומר לשמור שבת, איך ציפו מהם להימנע מחילול שבת? אלא שברור שמשם רבנו הסביר לבני ישראל ממה יש להימנע, וידיעות מפורטות אלו נלמדו מהתורה שבעל פה (ראיה לדבר, שבני ישראל ידעו מיד שמקושה העצים חילל את השבת, וזאת למרות העובדה שבאף מקום בתורה שבכתב לא תוארה פעולה זו בתור מלאכה).

כשקונים מכשיר חשמלי חדש, בדרך כלל מצורפת אליו חוברת הוראות הפעלה. אך לא משנה כמה עבה היא תהיה, היא לעולם לא תכלול את כל השאלות שיכולות להתעורר ואת כל סוגי התקלות. כך גם התורה שבכתב כוללת רק את העקרונות הכלליים, ואילו התורה שבעל פה באה להורות הלכה למעשה. מצוות שתוארו בתורה במשפט קצר מקבלות בתורה שבעל פה "רוחב פס" גדול הרבה יותר, מעין "זום אין" על פירוט המעשה. למשל, התורה מצווה "בסוכות תשבו שבעת ימים", אולם לא מפרטת מהי הסוכה, כיצד בונים אותה ומה הרעיון העומד מאחוריה, שלא לדבר על עוד עשרות שאלות אחרות שמתעוררות. כאן נכנסת התורה שבעל פה, שנותנת את כל המידע בצורה מלאה וברורה.

אם התורה היא הוראה לצורת חיים מסוימת, הרי שהתורה שבכתב, לבדה, אינה מסבירה כיצד ליישם את החוקים הרבים שמופיעים בה. למעשה, התורה שבעל פה היא בעלת תפקיד מכריע, ורק על ידה ניתן להבין את התורה שבכתב ולקיים את מצוותיה. התורה שבכתב והתורה שבעל פה – אחד הם.



## עודד בדרכים

עודד הרוש

# יוסי עבדו על הסירוב לתכניות מפורסמות: "היה לי ברור מהרגע הראשון שאין לי מה לעשות שם"

מה הניע את יוסי עבדו לעזוב את עולם הריאליטי ולסרב להשתתף בתוכנית "האח הגדול", והאם הוא מתגעגע לחיים שהותיר מאחוריו, כאשר התקרבו ליהדות ונכנס למדרשה?

**יפורסם. כי זה הבל.**  
"לא, לראיון הזה יש משמעות אחרת. יש לו משמעות של קידוש ה'. אם הייתי הולך עוד פעם לריאליטי או לתוכניות כאלה - זה כאילו אתה שותה את עצמך. כמו בנאדם ששותה משהו, ואז כשהוא שותה מים אמיתיים - הוא רוצה את המים האמיתיים. אין מים אלא תורה".

**מה אתה מרגיש לגבי העבר?**  
"הזוהר הקדוש אומר שכדי שנוכל לחזור בתשובה באמת, אנחנו ניפול לתוך הקליפות, ומשם נוכל לחזור בתשובה".

**מה היה הרגע שבתוך כל הקליפות אמרת - די, אני לא יכול, אני לא רוצה את העולם הזה יותר?**  
"הייתי בכותל, בחודש אלול לפני ארבע שנים. פשוט התחלתי לבכות, התחלתי להגיד ה', מה רצונך ממני? יש לי כסף, לא חסר, אני עובד עם כל הלב, כל הזמן, מה אני עושה לא נכון? היה לי פרסום, והיתה אהבת קהל. עושים איתך סלפי, ואתה צריך כל היום לצלם לאנשים ברכות והודעות, כל השטויות האלה, והיו גם הרצאות וסדנאות ומה לא. הזמינו אותי להמון אירועים והשקות, אבל הרגשתי מבפנים ואקום. אמרתי לה' - תראה לי אותך. תסביר לי אותך. אני רוצה לראות מה אני עושה לא נכון. וה' נתן לך את התשובות".

**מה התשובות שקיבלת?**  
"ניסים גלויים ביום יום, השגחה פרטית, לא יודע איך תקרא לזה. ה', תעשה שיביאו לי אוכל - בום, מביאים לך אוכל. ה', תעשה שתהיה לי חניה' - אתה מוצא חניה. אתה הולך במעיין הגיחון, בנקבת השילוח, אתה רואה הרבה ארכיאולוגיה, אתה מתרגש מזה, ופתאום ההיסטוריה חוזרת. אתה רואה את ההיסטוריה מול העיניים. הרבה מהתשובה שלי זה בגלל זה".

**בסופו של דבר, זה תהליך.**  
"קרוב ה' לכל קוראיו, לכל אשר יקראוהו באמת. תקרא לו באמת - הוא יענה לך".  
**יש חברים שאיבדת בדרך? שאמרו - אם אתה ככה אז אני לא איתך?**  
"לא חושב".

**אתה משתדל לתחזק את הקשרים עם כולם?**  
"כן. צריך חיים חברתיים".  
עבדו מספר עוד אנקדוטה: "ארבעה חודשים אחרי שנכנסתי לישיבה, שברתי שבע צלעות וכתף, והייתי בבית חולים. אמרו לי מה, זה מה שה' נתן? אז יכול להיות שתיפצע, ויכול להיות שתסבול, זה לא אומר כלום. דווקא מתוך זה שאתה מאמין בה' בכל כולך, אתה מקבל את הכל באבה".

קטע מתוך הראיון בסדרת "עודד בדרכים". ניתן למצוא את הראיון המלא באתר הידברות

"מאה אלף לעונה. וזה לא רק הכסף הזה, כי יש לך גם פרסומים שיש אחר כך, והתוכניות שיש אחר כך".

**בסירוב הזה שהגיע, התייעצת עם מישהו?**  
"קודם כל אני, בתוך הלב, ידעתי שזה לא מתאים. כן הרבה מסביב רצו לדברן אותי ללכת לזה, אבל הייתה הסביבה של הישיבה שאמרה לי - לא לא לא. אני יודע בפנים שזה לא מתאים, אבל בוא שניה נבין את הסיבות למה אנחנו לא רוצים את זה. זה הכל היה קונפליקט בין הסביבות. הסביבה החילונית מושכת ל'כן', הסביבה הדתית מושכת ל'לא'".

**למעשה אתה חי, במובן מסוים, את שתי החברות. את הסביבה שהיית בה, ואת הסביבה שאתה בתהליכי כניסה אליה. המפגש הזה בין העולמות, איך הוא מרגיש לך היום?**

"זה מפגש מדהים, כי הוא עוזר לך לעבוד על עצמך, לראות כל בנאדם בעין טובה, לשפוט כל בנאדם בצורה חיובית. אם הייתי הולך לאח הגדול, מה ההפקה היתה רוצה? תריב עם ההוא ועם זה, ותריב איתם על כשרות, ותניח לכולם תפילין, תעזור להם לשמור שבת... בוא נקבל כל אחד, הקב"ה אוהב כל אחד בדרך שלו, ברמת ההתקדמות שלו".

**אם אתה מסתכל פנימה על עצמך - מה אתה חושב שהתקשורת אוהבת בך כל כך?**  
"אני חושב שהתקשורת אוהבת מאוד את הדומיננטיות, את התזזיתיות, נקרא לזה. את היצירתיות, את האנרגיה. אוהבים את הצבעוניות הזו".

**לאורך כל מסלול החיים שלך היית יותר על הבמה מאשר מאחורי הבמה. יש משהו שאתה מתגעגע אליו? משהו שאתה חושש שיעלם לך?**  
"כשאני מסתכל על עצמי בתקופה האחרונה, של שלוש השנים האחרונות, אני לא מחפש את הבמה. זה כמו ילד בכיתה ח', שאתה לוקח אותו לכיתה א', ואתה אומר לו - בוא תחזור לכיתה א'. עברתי את זה, ויש לי היום הרבה יותר סיפוק".  
את אומרת, מבחינתך, שהראיון הזה בכלל לא

**1** וסי עבדו מוכר ליהודים רבים שעדיין מחוברים למסך, ועוקבים אחרי תוכניות ריאליטי. אבל לאחרונה הוא קיבל הצעה להצטרף לתכנית "האח הגדול", בעבור סכום כסף יפה, ובפעם הראשונה - הוא סירב. הוא לא רוצה יותר את החיים האלה. הגעתי למדרשת זיו, כאן נמצא יוסי בשנים האחרונות, כדי לשמוע ממנו מה הניע אותו להחלטה הזאת, והאם יש חלקים בעולם ההוא שהוא מתגעגע אליהם כיום.  
**ספר לי קצת על הבית שגדלת בו.**



"גדלתי בבית מסורתי - אמא שומרת שבת, אבא שומר שבת. בכיתה י' עברתי לבית ספר חילוני".

**תמיד היתה לך משיכה למקומות האלה? כי איכשהו בהמשך החיים שלך מצאת את עצמך על המסך, ולא בתוכנית אחת.**

"לא היתה לי משיכה דווקא למשחק או מסך. התגייסתי לצה"ל. תוך כדי תיכון למדתי גרפולוגיה, ספרות ותיאטרון. הייתי בניסן נתיב, עשיתי תואר בפסיכולוגיה והייתי גרפולוג במסטרה הצבאית, במצ"ח. אבל השתתפתי בתוכניות ריאליטי ובתוכניות נלוות, פרשנות לריאליטי ועוד הרבה תוכניות".

**ממש לאחרונה, מפיקי "האח הגדול" פונים אליך להשתתף בסדרה, ואתה, לראשונה, משיב בשלילה.**

"בשנתיים האחרונות הם חיזרו אחרי הרבה, אבל אז הייתי ממש בתהליך של התשובה, אז לא ידעתי אם כן או לא. ידעתי שאם לא עכשיו, לא נורא, אוכל פשוט לעשות את זה בעוד כמה עונות, תמיד יש לי אופציה. עכשיו הגיעה הצעה של ממש, וגם פרסמו את זה בעיתון, זה עלה בתקשורת. אבל היה ברור לי מהרגע הראשון שאין לי מה לעשות בפנים. התחלתי לחשוב על זה רק כי הרבה אנשים רחוקים מיהדות התחילו להתקשר אלי, בעקבות הפרסום בעיתון. אז אמרתי רגע, אולי זה יכול לחזק אנשים? להחזיר אותם בתשובה? יראו פה דתי אחר, חרדי אחר".  
**אפשר לדעת באיזה סכום מדובר, כשמציעים לך להשתתף בעונה כזאת?**



**קורס מדריכות כלה** | מיועד לנשים חרדיות | **ימי רביעי | 22 מפגשים** | החל מ-2' בחשוון 13.10

**קורס מדריכי חתנים** | **ימי שני | 15 מפגשים** | החל מ-7"ט בחשוון 25.10

הידברות מזמינה אתכם לקורס מדריכי חתנים ומדריכות כלה

הרה"ג זמיר כהן | הרב שמחה כהן | הרב יוסף גולדשטיין | הרב אימרת אינהסאן | הרב אליהו בר שלום | הרב אשר שקאני

להבטחת מקומך: 073-222-1300 | הקורסים ייערכו אי"ה בבית הידברות, רח' שנקר 20 פ"ת

הקורסים מתקיימים בתנאים לתו היחיד



# כך הפסקתי לפחד מהגמרא

"למה שיהיה חשוב לי אם שור נפל לבור?", תהיתי כבר אז, בכיתה ה'. לקח לי שנים להשתחרר מהעמדה השגויה כלפי הגמרא. עד שבסוף האסימונים נפלו

סוף שנות השמונים, כיתה ה', ביה"ס רמב"ם בקריית שמונה. ריח של תנורי נפט מעורבב עם ניחוח קלמנטינות מהפח הכיתתי. אני מרכין את ראשי על השולחן הירקרק, מצמיד את האוזן לשולחן ומתופף עליו עם האצבעות. זה היה הסטטוס שלי, פחות או יותר, ברוב שיעורי הגמרא. בזמן שרוב הילדים התעניינו, התלבטו, ניסו לפצח - אני הייתי כמובן החכם מכולם, זה שהבין את מה שאף אחד לא הבין, זה שתהה כל הזמן "למה שיהיה חשוב לי אם שור נפל לבור או נגח את הפרה? מה זה קשור לחיים שלי?". עניין אותי הרבה יותר מתי צמד "הבטלנים" יוציא תקליט סוף סוף (ספוילר: הוא מעולם לא יצא) ומה יקרה בסוף הקומיקס "שרגא קלאץ" בעיתון אותיות (ספוילר: מי זוכר כבר?).

הרב שרשבסקי, שלימד אותנו גמרא במסירות ובהתמדה, ניסה לעשות את המיטב. אני זוכר את הניסיונות שלו מולי, זוכר שיחות איתו שבה ניסה להמחיש לי את מתיקות הגמרא, זוכר ברק בעיניו ויראת שמיים אמיתית - אבל מולו ניצב ילד עקשן, אטום במידה מסוימת, ססדרת "חסמב"ה" נראתה לו משמעותית הרבה יותר. לא נעים לומר, אבל בחלק מהמקרים התנהגתי מאוד לא יפה כלפי הרב, ועד היום כשאני נתקל בו במקרה בקריית שמונה, אני משפיל מבט, מהמהם "שלום" ותוהה האם הוא זוכר ויודע לחבר את פני עם דמות הילד מכיתה ה'.

שנה לאחר מכן, בחסות האנטי הילדותי לכל מה שמריח יהדות, כבר עברתי לבית ספר חילוני - טעות גדולה ונושא לטור אחר - אבל הפער מהגמרא נותר גם כשהתחזקתי עשור וקצת אחרי. קניתי ספרים בקצב מסחרר - הלכה, מדרשים, מוסר, נ"ך, סיפורי צדיקים, פרשת שבוע - אבל בכל פעם שהתחלתי עם הגמרא (לפעמים בסדר לא מתאים, כמו מסכת יבמות מבוזרת...), משוה שם נתקע.

הייתי כבר בתחילת תהליך התשובה שלי. כבר לא הייתי אותו ילד מרדן מכיתה ה'. רציתי להבין מהי המתקנות הזו שכולם מדברים עליה, רציתי להתחבר לים התלמוד, שאפתי לראות מהי אותה גאונות שאפילו בקוריאנה מעריצים כל כך, ואז משוה השתנה. בסבב הקודם של הדרך היומי, שהחל בט"ו באב תשע"ב, התחלתי ללמוד את מסכת ברכות. הצלחתי להתמיד גם עם מסכת שבת, אבל בסיום עירובין - פרשתי. מדובר במסכת מורכבת מאוד, ובדיק באותה תקופה התחלתי לנהל את אתר הידברות שהתחדש באותה תקופה. לא מצאתי זמן ופשוט עברתי ללמוד דברים אחרים, נטולי דרישה להספק יומי קבוע.

אבל זה המשיך להטריד אותי. אני הרי כבר לא אותו ילד מכיתה ה' שחושב שהוא החכם

מכל אדם. אני יהודי שומר מצוות שרוצה ללמוד ולהחכים. אז איך העיניים של רבים נוצצות כשהם מדברים על הגמרא, אבל מבחינתי מדובר בסוגיות סבוכות, קשות לפיצוח, שעדיף לקבל את השורה התחתונה שלהן דרך "ילקוט יוסף" ותו-לא? ובכן, כמה טריגרים עזרו לי להתבשל עד לסבב הנוכחי של הדרך היומי. אני מפרט אותם בתקווה שהם יוכלו לעזור גם לאחרים. ואם אדם אחד יצטרף לסבב הדרך היומי בזכות הטור - והיה זה שכרי.

קודם כל, מהדורת שוטנשטיין היא ברכה גדולה שירדה לעולם עבור אנשים כמוני, שלא באמת יכולים ללמוד לבד דף גמרא וזקוקים להסברים מאירי עיניים; שנית, ערכתי שיחה מעניינת עם מכר, שבה שיתפתי אותו בחוסר החיבור לגמרא. "נכון שלא כל סוגיה מרתקת כל אדם ברמות על", אמר וקצת הפתיע אותי. "קשה לי ללמוד בצורה מסודרת, ולכן אני אישית בחרתי ללמוד בתוך ים התלמוד רק סוגיות בנושאים שמושכים אותי ויותר קלים לי להבנה. אני פחות לומד את הדרך היומי, אלא סוגיות נקודתיות".

הבנתי פתאום שלאדם שקשה לו, אפשר גם אחרת. הרי ברור שיש בגמרא חלקים קשים וקשים פחות, מעשיים לתקופתנו ופחות מעשיים. אז למה לוותר על הכל באופן גורף? אבל המכה בפטיש היה ספרו של אורי בריליאנט, "כל התלמוד על רגל אחת", בו הוא מלמד את הדרך הראשון בלבד בכל מסכת - ממסכת ברכות עד מסכת נידה. פתאום הכל נראה אחר, מעניין, מאתגר. כל מסכת נראית כמו עולם ומלואו. הבנתי שלא יהיה נכון אם אסיים את חיי מבלי לסיים את כל הש"ס פעם אחת לפחות, מבלי להכיר כל מסכת כמו שצריך. נכון, אני מכיר המון סוגיות בגמרא דרך הרצאות, שיעורים וספרים. אבל איך אפשר לדלג על הדבר עצמו ולא ללמוד את המקור? חלום נוסף שלי, אגב, הוא לסיים גם את התנ"ך במלואו ועם ביאור מלא. תחשבו בעצמכם, איך אפשר לעבור חיים שלמים בלי ללמוד כמו שצריך את ספר מלכים? בלי לדעת במדויק על סיפורו של איוב? שלא לדבר על דברי הימים, שנראה מרתק ועדיין לא זכיתי ללמוד אותו.

אז נכון, אני לומד את הדרך היומי בבקאיות ולא בעיון. ונכון שלא כל סוגיה ברורה לי ב-100% מכל הכיוונים ועם כל המפרשים. וישנם ימים שבהם אני לא מצליח ללמוד דף מלא אלא משלים אותו בהמשך. אבל תודה לה', זכיתי להצטרף לסבב הנוכחי במסכת פסחים, ולהמשיך בהתמדה אל מסכתות שקלים, יומא, סוכות וביצה. כולי תפילה שאזכה להתמיד ולהמשיך עד סוף סבב הדרך היומי. ואם אראה ברחובות קריית שמונה שוב את הרב שרשבסקי, אולי יהיה לי אומץ ואשפיל את המבט קצת פחות.

לתגובות: [dudu@htv.co.il](mailto:dudu@htv.co.il)



המדור בחסות



## שאלה בנועם

חיים ישרל, יהודי שאינו שומר מצוות מקיבוצ "שורשים", זרע גרעינים וזרעים בגינתו בשבת, רח"ל. במוצאי שבת גילה בחסדי שמים את ההלכה בעלון הידברות, ואורו עיניו - הבין מדברי הרב שיש איסור לזרוע בשבת, ולבו התעורר לתשובה. הוא רץ להוציא את הגרעין מהאדמה. האם באמת הציל את עצמו מהאיסור, היות שהגרעין מן הסתם פרס והשתרש?

הגרלה!

בין הפותרים נכונה

מכונת קפה איכותית!

תשובות יש לשלוח למיל: [alon@afikim-water.co.il](mailto:alon@afikim-water.co.il)  
או לפקס: 02-5807576

## תשובה לשאלה: מפרשת וילך:

כתב המשנה ברורה (סימן שלו ט"ח כז), ואם אוכל בגינה שאינה שלו ולא של אדם האוחזו יש מתירים, כי הם סוברים שפסיק רישיה דלא ניחא ליה (פעולה שמביאה לתוצאה - אך למי שמבצע אותה אין רווח מהתוצאה) מותר אף לכתחילה. אך הרבה פוסקים אוסרים בזה (אלה רבה, ומאמר מרדכי ועוד), וכמובן בסוף סימן ש"ב ע"ש. וכן פסק מרן הגר"ע זצוק"ל בדעת מרן השולחן ערוך, וציון לפוסקים רבים. וכך פסק בנו שידבר לחיים הראשון הגר"י יוסף, (ילקוט לסי' שלו) ולפי זה אפילו לשפוך מים בגינה של חברו אין להתיר בזה. וכל שכן במקרה דנן, כשמדובר בירידים טובים, שניתן לומר שנוח גם לו בתוצאה. וראה ש"ת יביע אומר חלק ד' (חלק א"י סימן לא' אות י"ג - ט"ז). וחלק ח' (סימן ל"ח א"ג). ע"ש.



המיניבר המהודר לשבת

להזמנות: \*8510

כשיש נועם 1, אין שאלות!



## אמרי נועם

אחר העמל נפתחים שערי אורה, בהם מתענג השכל ללא קץ. (החזון אי"ש)

לימוד ההלכות נמשל לאש, כי צריכים לזה חימום רב. וטוב לכבוש על ידי זה את מידת הכעס. (הגאון מוילנא)

לכל ילד יש סיפור מנוחה פוקס

# שמה אמיתית (ג')

בשבוע שעבר סיפרתי לכם איך הוזמנתי לשמה בלי לדעת מה השמה

יתברך, מזל טוב! רק אחרי ששמי לב לכל זה, הבחנתי גם בזה שפתח את הדלת: אדם קשיש, כבן 90 שנה, נמוך קומה וממושקף, ניצב לפני מחיך חיוך זוהר. הוא חיכה רגע קט, ואז עט עלי וחבק אותי בחום.



"מזל טוב!", קראתי לעומתו. פניו קרנו והוא הכניס אותי פנימה. "אפשר לשבת!", הוא הצביע על כסא אחד פנוי לידו. הוא ישב על השני. "אפשר להתחיל לעשות שמח!", פניו קרנו מאושר.

"אבל אף אחד לא פה", גמגמתי. "כל המוזמנים הגיעו", הוא הצביע עלי. "זה יום החתונה שלי", הסביר. "אשתי נפטרה לפני שנים רבות, ובכל שנה אני חוגג לבדי, מודה לה' על כל השנים הטובות שהייתה איתי. השנה החלטתי להזמין גם אורח, והזמנתי אותך". חייכתי בהבנה, והוצאתי את חלילי. "מצווה גדולה להיות בשמחה!", חיללתי. וכל הזמן רק חשבתי על האיש שלצדי, שידוע לשמוח באמת, ולהפוך בדידות למסיבה גדולה.

לרכישת ספרי 'לכל ילד יש סיפור' של מנוחה פוקס היכנסו להידברות שופס.

הוא כמעט וסגר, כשפתאום נזכר: "ורגע, סלח לי, שלא תשכח להביא אתך את האקורדיון... סליחה את הגיטר... א,א,א, סליחה, את החצוצר... לא, אני מבולבל, התכוונתי את הכינור שלך".

"החליל!", הבהרתי לשם דיוק. הרב אליטובסקי צחק צחוק טוב, כהרגלו, ואני שכחתי לחלוטין מהשמה אליה הוזמנתי, ורק הרגשה של סקרנות עצומה אפפה אותי. חיכיתי כבר להגיע לשמחתו הסודית של הרב אליטובסקי.

כמו נס משמיים, בזכות שלא הפרעתי לרב בדיבורו, הגעתי בזמן לשמחה הנוכחית אליה הוזמנתי.

גם לשמחה של הרב אליטובסקי הגעתי בזמן, בדיוק כמו שביקש.

האמת שהגעתי לפני השעה שש. ברבע לשש כבר עמדתי ליד הדלת בכתובת שמסר לידי.

לא דפקתי. שקט שרר בדירה, ואני לא רציתי להיות הראשון שמגיעי לשמחה.

ליטפתי את החליל שלי מבעד לנרתיק, וחיכיתי בכליון עיניים להתחלת השמחה.

בחמישה לשש התחלתי להתפלא מכך שאיש אינו מופיע.

בשש בדיוק חשבתי לחכות עוד כמה דקות, אבל אז נפתחה הדלת בבת אחת. ריח של עוגה טרייה פרץ מהדירה, ואור מנורה דק האיר את החדר.

על הקיר ממול ראיתי דף תלוי, ועליו רשומות באותיות רוועדות המילים: בשבח והודיה לה'

# עולם הילדים



משחקים טריוויה

## כיצד קראו לאמו של משה רבנו?

- 1 ציפורה
- 2 מרים
- 3 יוכבד
- 4 לאה

## מדוע נקראה המלחמה בשנת 1973 "מלחמת יום הכיפורים"?

- 1 היא פרצה בעשרת ימי תשובה
- 2 היא הסתיימה ביום כיפור
- 3 היא פרצה ביום כיפור
- 4 תשובות א' ו-ב' נכונות

## השלימו: "ותשובה ותפילה וצדקה..."

- 1 מגיעין עד כסא הכבוד
- 2 מתקבלין באהבה ע"י ה'
- 3 רוע המורה מעבירין את
- 4 כל התשובות נכונות

## מהו שמו העברי של סלע הגריניט?

- 1 בזלת
- 2 חרסית
- 3 ענבר
- 4 שחם

## איזו תקנה מפורסמת תוקנה על ידי רבי מאיר שפירא מלובלין?

- 1 לימוד 2 הלכות שמירת הלשון ביום
- 2 לימוד הדף היומי
- 3 תהלים אחד ביום
- 4 כל התשובות נכונות

פתרון החידות מפרשת וילך:

- בגד בעל 4 כפות, א. הספק, ב. היום האחרון של חנוכה, ג. עושה דברים לא, ב. נוחה, א. שאול המלך
- פותרתם את כל השאלות?
- שלחו אלינו למייל [trivia@htv.co.il](mailto:trivia@htv.co.il) וציינו בכותרת את שם הפרשה בין הפותרים נכונה יוגרל הספר "אינטליגנציה" של דבורה בנדיקט מתנת הידברות שופס.

## הלכה בשבוע לילדים

### נטלה לנטילת ידים!



בְּאֶשֶׁר נוֹטְלִים יָדַי לְפָנַי אֶכֶּלֶת לֶחֶם, צְרִיךְ לְמַלֵּא נְטִלַת יָדַי, וּמִקְנֵה לְטַל אֶת הַיָּדַיִם. אֲבָל מִה עוֹשִׂים אִם יֵצְאוּ מִלְּמַסְעֵדָה, לְמִשְׁל, וּבְכִיּוֹר שֶׁל הַמִּסְעָדָה אִין נְטִלָה?

לא חֲבִיבִים לְהִשְׁתַּמֵּשׁ דְּזָקָא בְּנְטִלַת שְׁמֵיטָה רַק לְנְטִילַת יָדַיִם. הַעֲשֶׂה הוּא לְטַל אֶת הַיָּדַיִם מִתּוֹךְ כָּלִי, שֶׁהַגְּדָל שְׁלוֹ הוּא יוֹתֵר מִקְרִבֵּיט - לְפָחוֹת 75 מ"ל. זֶהוּ גְדָל קֶטָן מְאֹד - כּוֹס שְׁתֵּיהָ רִגְלָה מְכִילָה בְּדָרְךָ כֻּלָּל 200 מ"ל. רְצוּי שֶׁהַכּוֹס תִּהְיֶה כּוֹס זְכוּכִית, מִתְּכַת אוֹ פְּלַסְטִיק, שֶׁמְשַׁתְּמָשִׂים בָּהּ כְּמֵה פְּעָמִים. אֲבָל אִם אִין כְּזוֹ - אֶפְשֶׁר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ גַּם בְּכּוֹס חֵד פְּעָמִית.

הזוכה מעלון פרשת כי תצא ייחזקאל

- בואי נשחק אבא ואמא.  
- טוב. אתה תהיה אבא, ואני אהיה אמא.  
- יופי. ועכשיו בואי נדבר אנגלית, כדי שלא נבין...  
- אתמול חלמתי שאני מיליונר, כמו אבא שלי.  
- אבא שלך מיליונר? - לא, אבל גם לו היה פעם חלום כזה.

אתמול חלמתי שאני מיליונר, כמו אבא שלי.  
אבא שלך מיליונר? לא, אבל גם לו היה פעם חלום כזה.

**ילדים משחקים בשמיטה**  
ערכת משחקי שמיטה לילמוד חיותי עני שנת השמיטה, לכבד המשפחה!

**חדש בהידברות שופס:**  
פאזל רצפה ענק והשביעית השמנה והמשנה

**זכרון שמיטה**  
רביעיות שמיטה תחרותי ומחנה

**אוצר השמיטה**  
משחק העסקים הפופולרי

**חנות השמיטה שלי**  
פאזל רצפה ענק

**לפטו שמיטה**

073-222-1250 שירות חדש! גם בזאפס ניתן שירות מנציג דיגיטלי

shops.hidabroot.org • ניתן לרכוש את המשחקים גם כפריטים בודדים

# המשקפים המנגנים

כמה טוב ללכת בחוץ ולשמע מוסיקה  
בלי אזניות שנופלות מהאזנים

כבר מזמן התרגלנו למכשירים  
דיגיטליים שמשמשים לכמה  
מטרות בו זמנית. טלפון  
שהוא גם מצלמה, שעון  
שהוא גם מחשב ועוד.  
ועוד.

אבל יש דברים שעדין  
לא רואים כל יום...  
תארו לעצמכם למשל,  
שאתם רוצים לצאת  
להליכה ארקה בחוץ,  
ולהאזין בדרך



למוסיקה. בדרך

כלל, תצטידו בשתיקה  
בכמות מתאימה להליכה ארקה, במשקפי  
שמש להגנה, ובמכשיר קזה או אחר, בשלוב  
עם אזניות, כדי לשמע באמצעותם מוסיקה  
ברקע.

היום יש גם אפשרות נוספת. חברות שונות מציעות  
רכישה של משקפי שמש מיוחדים, אשר נטענים בהטענה  
סולרית ומכילים חבור USB או חבור בלוטות' - מה  
שאומר שאתם יכולים לשמע מוסיקה בדרך בקלות -  
דרך הידיות של המשקפים... בלי להסתבך עם אזניות  
שנופלות, או מתנתקות מהמכשיר. רק ללכת בנוחות.

## הקרב על הבית

ה' פאר

## מצאו 10 הבדלים



"בשבוע הבא", אמר המרצה לתלמידיו,  
"אדבר על אמת ושקר. כהכנה לנושא, אנא  
קראו את פרק ל"ה בספר דברים".  
בשבוע שלאחר מכן, שאל המרצה את  
התלמידים: "מי קרא את פרק ל"ה בספר  
דברים?"  
כל התלמידים הרימו את ידיהם.  
"טוב. בספר דברים יש רק שלושים וארבעה  
פרקים. כעת אפתח את הרצאתי בנושא  
אמת ושקר..."

## בדיחות

אני רוצה לדווח על  
חפץ חשוד ברחוב  
אריסטובולוס.  
אתה יכול לאיית את זה?  
א, א, ר, '... בעצם רגע. אני  
גורר את זה לרחוב יפן,  
ואתקשר שוב.



היו לך היום  
שגיאות בחשבון?  
- לא.  
- יופי! ידעתי שאם  
תתאמץ תצליח.  
- לא, זה לא קשור.  
פשוט לא היה היום  
שיעור חשבון.

איירה: אסתי זיכל

## פרק 1





## באוירה משפחתית

מנוחה פוקס

# קצת יותר, למען האחר!

לפעמים זה טוב, להסתפק במועט. אבל כשמדובר על השקעה עבור אחרים - כדאי גם קצת יותר

גבוהה ומהודרת. ורציתי לתת להם את הטוב ביותר. זה מה שעשינו, וממש ממש לא הצטערנו, על אף שהשקעה העצומה לא הצדיקה את עצמה במהרה.

"סבא הושע" מוכר וידוע עד היום בקרב ילדים והורים לילדים שגדלו על ברכי הסרטים הללו. איש לא יודע כמה השקעה צרכו הסרטים הללו וכמה עבודה הם דרשו, כולם רק יודעים שילדיהם נהנו והתחזקו מהמוצר.

כשהסתכלתי יום אחד מבעד לחלוני, ראיתי נער לוקח את סבו על כיסא גלגלים לבית הכנסת. הוא יכול היה להסתפק בזאת, אבל בכל רגע נעצר, רכן לעבר הסב והשמיע באזניו דברי תורה.

כן, לפעמים, מחוסר זמן אפשר לערבב ולהמשיך הלאה, אבל ראו כמה ברוכה השקעה שנעשית עבור אחרים.

נכון, לעיתים אפשר לערבב, לאלתר, לזייף, אבל כדאי לזכור תמיד שכשמתרגלים לזול - אז נשארים בזול.

**לרכישת ספרה החדש של מנוחה פוקס "5 אבנים - אבני דרך לבית מוצלח ומאושר" היכנסו להידברות שופס או חייגו: 073-2221250**

אם נתרגל ליותר, נזדקק ליותר. על פי רוב זה לטובה. הסתפקות במועט היא תכונה מצוינת.

אבל לפעמים זה מעט מוגזם. כי מותר לנו להשקיע יותר מדי פעם, בפרט כשזה נוגע להשקעה עבור מתחזקים.

לפני שנים, כשצילמנו את סרטי הילדים שלי מסדרת "סבא הושע", הייתה אפשרות להפיקם במחיר נמוך, עם אנשי צוות שאינם מבינים מספיק, עם עורך חדש ועם צלם שאין לו תעודות. ההשקעה הייתה אמורה להיות פחותה, וזה היה לנו חשוב מאוד, אבל התוצרת הייתה צריכה להיות בהתאם.

לאחר מחשבה לא מרובה, הוחלט לצמצם בהשקעות אחרות. אבל אם עושים סרט, לעשות אותו הכי טוב שאפשר. לפני 20 שנה זה היה משמעותי הרבה יותר מהיום.

ידעתי שבסרטי אלו יצפו ילדים מתחזקים, שלא ירצו לצפות בתכנים אחרים, המצולמים ברמה

בכל פעם שאני רוצה לסיים כבר עם ההכנות לשבת, אחרי שהכנתי לא מעט סירים של מאכלים שונים, אני עוברת לעוגה הבחושה. לעוגה הזו, שכדי להכין אותה אין צורך ביותר מקערה אחת גדולה, כף עץ רחבה, וחמישה מוצרים בסיסיים. תוך חמש דקות אני יכולה להכריז ולומר, שגם עם המטלה הזו סיימתי.

היא כבר בתנור, עוד מעט ריח האפיה יתפזר במטבח ובדירה, והעוגה תצא מהתנור במלוא הדרה.

במלוא הדרה? לא הייתי מתגאה בהדרה. אבל יש עוגה. וגם זה יפה. יש כאלו שקונים עוגה מוכנה.

אז עוגה נחמדה עומדת על השולחן, מה הבעיה? הכול מוכן!

לאחר שמתרגלים לחיים הקלים, כבר לא מתחשק ללכלך כלים.

עוגה בחושה הופכת לכלילת השלמות, אין ציפיות לעוגה אחרת, גם אם זה לכבוד שבת או לכבוד יום הולדת.

כשאנחנו מתרגלים לזול, אנחנו נשארים בזול.



## חמת נשים

הרבנית חגית שירה

# "לזאת יקרא אישה"

נפלת? לא נורא, תנערי את זה ותמשיכי הלאה. כל עצירה היא עצת היצר

אומרים חז"ל שהאישה נבראה בהר המוריה, במקום שבו נבנה בית המקדש, ולכן לאישה יש משיכה עצומה לרוחניות ולקדושה, והיא מתרגשת מהר, מתגעגעת מהר. כי הר המוריה ובית המקדש הם מרכז הגעגועים של עם ישראל.

אומר הזוהר הקדוש: "לזאת יקרא אשה" - האישה היא כבוד הבית, שלמות הכל. אישה, את שלמות, את פעימות החיים. התינוק, אפילו לפני שיצא לאוויר העולם הוא גדל על קצב פעימות הלב של אמא שלו, וזה מה שמגדל ומחייה את כל הבית - הלב שלך, אמא. הלב שלך, שמלא באהבה, בשמחה. וכן, גם התכונות שבך - הפטופוט, ההקשבה, הרגליים הממהרות, הידיים הפועלות כשאת משתמשת בהם במינון ובכיוון הנכון. לא בשביל לעצור, לתקוע ולהיתקע, אלא בכדי להמשיך קדימה ולתת כוח.

זכרי, "בראשית" - אותיות "בית ראש" סוד הבית הוא שיהיה מהכל, אבל לעבוד עם הראש.

**ניתן להזמין את הרבנית חגית שירה לחוגי בית בכל רחבי הארץ, ללא תשלום 073-2221290**

לרוץ - הוא יצח אותך. הוא לא מסמן וי כשאת עושה עבירה. אתן לך דוגמא: נניח שבערב שבת, שהוא זמן הלחץ, לא התגברת, וצעקת, כעסת, לא רוצה להגיד מה עוד... הוא לא מסמן על הכעס שלך וי עד שהגעת לנרות שבת מצוברחת, מדוכדכת ומיואשת מעצמך - אהה, על זה הוא מסמן וי גדול, כי זה מה שהוא רוצה.

הוא רוצה אותך בחדרות, הוא רוצה אותך בדיכאון, הוא רוצה אותך נפולה, הוא רוצה אותך עייפה, הוא רוצה אותך תקועה עם הטלפון... דווקא בגלל שהוא יודע שבזמן הזה צריך להמשיך לרוץ, ושרק ככה זוכים לגאולה, והוא לא רוצה שתזכי בה - הוא מפיל אותך בכל כך הרבה חרדות, פחדים, עייפות ומשיכה למדיה המשתקת והמאבנת. אני רוצה שתזכרי, שאם זה פוגש אותך - זו לא באמת את. כי אישה היא פעימות חיים בקצב, היא כוח, היא עוצמה!

אחרי החגים כבר כאן, וזה קרה מהר כל כך, באמת... הזמן עובר מהר כל כך. שבת עוד לא יוצאת - וכבר נכנסת, הכל טס. הילדים גדלים מהר כל כך (וגם אנחנו), והרב פינקוס זכר צדיק לברכה

מסביר שהעולם הזה הוא השתקפות של מה שקורה למעלה. הוא מחדש נפלא

שהמילים בשיר השירים: "ברח דודי ודמה לך לצבי או לעופר האיילים"

מכוונים לדור שלנו, דור הגאולה. ברח דודי - השם כאילו בורח... לאן? על הרי בשמים - להביא לנו את ריח הגאולה (שללא ספק מריח באוויר).

השם כביכול בורח ורץ מהר מהר, ולכן בעולם שלנו, שהוא השתקפות העולם העליון, הכל רץ וקורה מהר כל כך - עכשיו היה ראש השנה, ותכף צריך כבר לנקות לפסח... ולכן את חייבת להמשיך לרוץ, כי זה סוד הגאולה - להמשיך. להתקדם. לא לעצור!

נפלת? לא נורא, תנערי את זה ותמשיכי הלאה. כל עצירה היא עצת היצר, שיודע שאם תפסיקי



אחרי

שירה (שם בדוי), 23 מרכז

של אחת מ-6,000 הנשים שקבלו סיוע במחלקת אמ"א

עדות מהוואטסאפ

לפני



הוא כזה מקסים כל יום אני מבקשת סליחה שחשבתי מחשבות כאלו ובאמת שיחה איתך גרמה לי לחשוב ולהרגיש שאני לא לבד ושהחיים שלו הרבה יותר חשובים מכל הצרות שסובבות את פשוט מלאך 🤗🤗🤗 אין סוף לתודה שלי אלייך!!!!!! 10:49

אני לא יודעת איך אתמווד, אני לא מסוגלת! 20:13

את סתם טורחת לנסות! אני כבר החלטתי 20:13





## בריאות טובה

ר. ל. פלץ

# חיידק בקיבה, מה הבעיה? (א')



סובלים מגיהוקים (גרעפסים), כאבי בטן חוזרים, אי-נוחות בטנית, צרבת, בחילה, נפיחות, אנמיה, הרגשת שובע מוקדם וחוסר תיאבון? אולי הליקובקטר פילורי מצוי בקיבתכם (או בתריסרון - תחילת המעי הדק), כמו אצל רוב האנשים היום.

הוא התגלה לראשונה באוסטרליה בשנות ה-80, ובמהרה החלו לתלות בו כמעט כל בעיה שהופיעה במערכת העיכול. מעל גיל 65 ניתן למצוא אותו אצל 90% מהאנשים. דרך ההדבקה היא, כנראה, דרך הרוק בפה. בניגוד לחיידקים אחרים, הוא מצליח לשרוד בקיבה ע"י הצמודות לתאים, יוצר סביבו תגובה דלקתית וגורם למוות של תאי הקיבה סביבו ופירוקם.

נא לא להיבהל! צריך להבין שתהליך זה, של הרס התאים, יכול להסתיים במהרה, בתנאי שמתנהגים עם הקיבה ברכות ובעדינות, עם תפריט ניקוי מיוחד. עם תפריט זה, כל הסימפטומים הבעייתיים בקיבה ובמעיי חולפים כלא היו, ורקמה חדשה ובריאה מתחילה לצמוח מתחת לפני השטח תוך מספר ימים עד שבועות (על כך תקראו בעז'ה בחלק ב' של הכתבה).

דלקת בקיבה עלולה להתפתח לפצע שנקרא אולקוס (כיב קיבה). חשוב לדעת, כי דלקת בקיבה נפוצה מאוד לאחר שימוש ארוך בתרופות המפחיתות צרבות ואת יצירת החומצה בקיבה (כגון לוסק או אומפרדקס). הדלקת יכולה להחריף רבות השנים ולהתפתח לסרטן הקיבה, לא עלינו. כמו כן, אכילת מאכלים מעושנים (עם ניטרטים), בשר מעובד, דיאטה עתירת מלח וכדומה - כולם כאחד מגרים את הפצע בקיבה. גם מצבי מתח מתמשכים עלולים לעוררו.

הטיפול הרפואי המשולש הנפוץ כנגד הליקובקטר פילורי (2 סוגי אנטיביוטיקה בשילוב עם תכשיר נוגד חומצה) עלול להחריף את המצב (דלקת בוושט, צרבת, ריפלוקס ודימומים בצואה), מאחר שהאדם לא משנה את אורחות חייו - תזונה, מתח וכדומה. בכל מקרה, פעמים רבות, החיידק חוזר לפעולה כשלא מטפלים בסיבות לשגשוגו בקיבה.

אז נא לא להשמידו, כי הוא לא הבעיה. אורח חייכם הוא הבעיה! על הפתרון הנכון לבעיה תקראו בכתבה הבאה, בעזרת ה'.

לרכישת המהדורה האחרונה של הספר "רזי התזונה - להתנתקות, להבריאה, לרווח בקלות" חייגו להדברות שופר: 073-222-1250



## פורום מומחיות

מגוון מומחיות

# איך יוצאים מייאוש?

מה עושים כשלא רואים מוצא, ואיך מתמודדים עם פחד קהל?

אני בת 35, רווקה, תחת משבר כלכלי ונפשי, ולצד לא רואה מוצא איך להיחלץ ממצבי. אני חשה חסרת כוחות וכלים. מה אוכל לעשות?

כאשר אנו חווים משברים ותנודות כלכליות או נפשיות, נראה לנו שזוהי נקודת הסיום שלנו.

המחשבה שמכאן אין מוצא מפילה אותנו לייאוש הגורר אחריו שיתוק של אזורי החיות שלנו.



למעשה, ההיפך הוא הנכון, וכגודל הנפילה - כך גודל הקימה. הגלות הזו שאת חווה, מביאה עמה גם ניתוק בין לבין עצמך, מעין תחושת הימצאות במקום לא לך, בו אין שום ציוני דרך. זה רק עוזר לך לגלות את עצמך - בעצמך, להתרומם מהקושי, להבין

מה ה' רוצה ממני במקום הזה, להתבונן עמוק במקומות הכואבים מתוך הבנה כי בזכותם אתקדם לכיוון טוב יותר, מבטיח יותר ומודע הרבה יותר לעצמי וליכולותי. הגילוי הזה וההבנה כי זה נועד עבורי ולטובתי, יביאו אותך לבסוף אל מקום הגאולה.

ברגע שתשתנה הבנתך כי המשברים הללו טומנים בחובם הזדמנות פז לצמיחה שלך - תתפתח בך היכולת להכיל אותם ולא להתנגד להם.

אז תיווצר בך ההסכמה לעבודה פנימית, שוודאי תניב שינוי מערכתי בכל תחומי חייך.

המשבר רק בא לבשר על המשוה הטוב שהולך להופיע בעקבותיו. תהליך טיפולי נכון של הגברת המודעות, של חיבור בין האני (המודע) לעצמי (תת המודע), יספק לך את כל התובנות להן את זקוקה ויוציא אותך בע"ה מאפילה לאורה. (ענבל אלחיאני, MA, מטפלת מוסמכת ב-NLP ובדימיון מודרך)

...

בעקבות תפקיד חדש שקיבלת בעבודה, עלי לדבר בפני קהל. רק המחשבה על זה מעוררת בי לחץ ומתח חזקים, האם יש משהו שאוכל לעשות שיקל עלי את המשימה?

# לפניו בשירה

מופע מוזיקלי [LIVE]



הזמירות

יעל כליפא  
ציפורה איבגי  
מישל אלבז  
ענבר טביב

הרבנית  
חגית  
שירה

לפרטים: 073.222.12.40 // לפי הנחיות התו הירוק

פתיחת  
שערים  
19:30  
נשים בלבד

ראש העין 10.10

בהשתתפות: הזמרות יעל כליפא וציפורה איבגי, הרבנית חגית שירה יום ראשון ד' חשוון פרטים בהמשך -

מגדל העמק 11.10

בהשתתפות: הזמרות יעל כליפא ומישל אלבז, הרב מאיר שורר יום שני ה' חשוון מתניס מגדל העמק רחוב רמת יזרעאל 5

באר שבע 13.10

בהשתתפות: הרבנית חגית שירה, הרב מרדכי לוי, הזמרות ענבר טביב ומישל אלבז יום רביעי ז' חשוון אולם שבזי, רחוב שבזי

# פאר הדור

## רוכשים את הספרים, לומדים את תורתו, מתחברים למרן

שבוועיים של מבצעים מיוחדים על כל ספרי מרן רבנו עובדיה יוסף זצוק"ל, לרגל יום פטירתו בשבת הבאה ג' מר חשוון



**הליכות עולם**

פסקי הדין איש הי יומתחמם הערות מרן הרב עובדיה יוסף בהתאם לפסקי השולחן ערוך שקיבלנו הרואותיו.



**חזון עובדיה**

19 ספרים העוסקים בהלכות שבת, מועדים ואבלות. כל ההלכות מובאות בהרחבה.



**שו"ת יביע אומר**

11 כרכים הסוללים חקרי הלכה וברורו דיונים הלכה למעשה בכל מקצועות התורה, בעמקות ובהרחבה.



**טהרת הבית**

3 כרכים אחד מספרי היסוד לכל הלומדים הלכות נידה בעמקות כולל הערות רבות וארוכות.



**חזון עובדיה - פרובול**

מהדורה מיוחדת, בתוספת הלכות שמיטה, שמיטת קרקעות וקונטרס השמיטה!



**שו"ת יחווה דעת**

שאלות ותשובות בהלכות בכל התעומים. תשובות עם מסקנות הלכה למעשה.



**שו"ת יביע אומר יחווה דעת, חזון עובדיה**

תוכן עניינים ומפתחות לעשרת חלקי שו"ת יביע אומר, יחווה דעת וחזון עובדיה



**ענפי עץ אבות**

פירושים וביאורים על פרקי אבות



הזדרזו לרכוש:

073-222-1250

shops.hidabroot.org

שירות חדשני ניתן לקבל שירות בווטסאפ מנציג דיגיטלי.



## מחפשים דבר תורה לשולחן השבת?

אין שולחן שבת יהודי בלי דבר תורה, משל ורעיון נאה לשבת. סדרות הספרים שכבשו את הלב של אלפי יהודים - עכשיו בשולחן השבת שלך!

כל המשפחה תהיה מרותקת לשולחן שבת



**הומש אור החיים**  
עם ביאור אור לעיניים

ביאור על פירוש אור החיים הקדוש, בשפה פשוטה המשולבת בדברי.



**מה אהבתי תורתך**  
הרב שי שמח

שיחות ורעיונות מרגשים, פניני מוסר, משלים ומעשיות והנהגות מגדולי הדורות.



**זכריו מתוק**  
הרב יצחק זילברשטיין

פניני הלכה בנושאים אקטואליים, מעוטרים בדברי אגדה ודרוש ובמעשים והנהגות מגדולי ישראל.



**אמרי נועם על התורה והמועדים**  
הרב יורם אברג'ל

מאמרים מתוך שיעורי שבת, ביאורים עפ"י סדר פרשיות השבוע והמועדים, וגם סיפורים נדירים על הרב זצוק"ל.



**ומתוק האור על התורה**  
הרב שלמה לוינשטיין

דרשות מרתקות בתוספת משלים, סיפורים, ועובדות נאמנות אודות גדולי הדור.



**והגדת על התורה**  
הרב יעקב גלינסקי

רעיונות ולקחים, סיפורים ומשלים מאוצרותיו.

רכשו עכשיו אחת מסדרות הספרים הפופולריות < [shops.hidabroot.org](http://shops.hidabroot.org) | 073-222-12-50 + שרות בוואצפ מנציג דיגיטלי



# חיתום המלכות

ועכשיו בפדופקס את חייבת לטילות

פתיחת שערים: 10:00-15:00

הרכב הרבנים שונה בכל אירוע

**פתח תקווה 11/10 ה' חשוון**  
שני | בית הידברות רח' שנקר 20 הרב מרדכי לוי | הרב חיים זאיד | הרב יונתן גל עד הזמרת ציפורה איבגי

**נתניה 13/10 ה' חשוון**  
רביעי | אולם ביי"כ 'מקור חיים' רח' עובדיה בן שלום 25 הרב מרדכי חזיה | הרב מאיר שוורץ | הזמרת ציפורה איבגי

**ירושלים 18/10 י"ב חשוון**  
שני | אולם ביי"כ 'משכן יצחק' רח' הגדוד החמישי 3 פסגת זאב מרכז הרב מרדכי לוי | הרב חיים זאיד | הרב יונתן גל עד הזמרת ציפורה איבגי

**אשדוד 20/10 י"ד חשוון**  
רביעי | מרכז רוחני שאר ישוב רח' מונטיפיורי 4 הרב מרדכי לוי | הרב מאיר שוורץ | הזמרת ציפורה איבגי

**רחובות 25/10 י"ט חשוון**  
שני | אולם ביי"כ 'אשל אברהם' רח' בנימין 32 הרב מרדכי לוי | הרב מאיר שוורץ | הזמרת ציפורה איבגי

**רמת גן 27/10 כ"א חשוון**  
רביעי | בית מעשים טובים רח' ד'בוטניסקי 106 הרבנית חגית שירה | הזמרת ציפורה איבגי הרב מרדכי לוי | הסטנדאפיסט הרב יעקב חמו

→ הרבנית חגית שירה  
→ הזמרת ציפורה איבגי  
→ הרבנית סילביה ברדה

**: מה נחתם עליך השנה :**  
וכיצד להינות מפירות התשובה שעשית ביום עיון מרתק במיוחד

עפ"י הנחיות התו הירוק / בופה עשיר / **073-222-1240** / **התקשרי לפרטים: סקרנית!?!**